

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 126 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku — Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

Prokletstvo centralizma

Prezasluženo slovensko kulturno društvo »Šola in dom« je na svojem zadnjem obnem zboru zopet imelo priliko ugotoviti, da naše šolstvo ne more nikamor naprej, ker ga davi centralizem, ki ljudsko voljo in potrebe ter mišljenje iz šole izključuje, ljudstvu pa za tako šolo nalaga težka bremena.

Od učnega načrta do imenovanja šolskega sluge je ves naš šolski stroj v stvarnem in osebnem oziru v izključni kompetenci centralne uprave, to je, ministrstva, dočim občine in banovina kot ljudstvu najbližja organa v bistvu nimata drugega opravila v šolski organizaciji, kakor da odredbe centralne oblasti izvršujeta. Pogubne posledice tega ustrojstva v državi, v kateri imamo tri jugoslovanske narode, vsak s svojim osebnim kulturnim obeležjem z naravnimi razlikami, ki so včasih zelo velike, se kakor na vseh poljih naše uprave, tudi na šolskem čutijo čedalje bolj in ovirajo vsak napredek narodnega duha, vsak sodobnosti primeren umstveni in npravnstveni dvig ljudskega naraščaja ter času primerne reforme, tako da nas danes v šolskem ustroju prekašajo vsi naši sosedi. Drugeče tudi ne more biti, zakaj tam, kjer je ljudstvo samó trpen faktor, tako da njegove zmožnosti, potrebe in pobude nimajo nobenega pomena in vpliva na razvoj te ali one panoge javnega življenja, se vsi vse po eni nespremenljivi šabloni, v katero birokracija stiska šolsko delo po svojih posebnih pogledih, ki so v preminogih ozirih v krutem nasprotju z dejanskimi zahtevami, potrebami in razvojem življenja. Glavno pa je, da ljudstvo nima od takega šolstva tistega haska, ki bi ga lahko imelo in moralo imeti in da drago plačuje aparat, ki ni prirojen za njegove potrebe, po njegovi miselnosti in po njegovi volji, in ki ga centralno vodstvo tudi ne more prilagodovati ljudski duši in njega kulturnemu stremljenju, ker tega ljudstva enostavno ne pozna.

Vzemimo v sedanjih kritični dobi samo vprašanje brezposelnega učiteljskega naraščaja, ki je edinstvenost naše slovenske »dravske« banovine, ker druge banovine ga v tako strahotni izmeri ne poznajo, nekatere sploh ne. Človek, ki ne pozna razmer, bi rekel: je pač preveč mladih ljudi izbralo učiteljski poklic, ki je itak prenapolnjen. Toda ne, dejansko stanje je ravno nasprotno: v dravski banovini oziroma v njenih ljudskih šolah je okoli 300 razredov praznih, ker manjka učiteljskih moči, dočim je 700 učiteljskih kandidatov primoranih, da že leta in leta s težkim srcem, v breme sebi in staršem čakajo na nastavitev, ki je pa ni in noče biti! So mnogi, ki čakajo na zaposlitev že štiri leta, to je od maturitetnega leta 1932; velika večina so otroci siromašnih staršev, od katerih jih nemalo v dobesednem pomenu strada; več jih je sirot, ki jim je oče v vojni padel; večina so iz kmetijske bede in iz delavskega sloja ali otroci malih penzionistov. Več se jih je lotilo drugih poklicev, ker ne morejo čakati, da popolnoma propadejo, fizično in moralno: ena maturantka je za natakarcio, dve poznamo, ki sta šle v tovarno, ena pospravlja sobe itd. Medtem pa hodijo vsak dan na banovino deputacije občin, staršev, krajevnih šolskih odborov, raznih političnih in kulturnih organizacij, ki prosijo in rotilo: dajte nam učiteljev, razredi so prazni! in marsikdo se ogorčuje, ne vedoč, da banovina učiteljev oziroma učiteljice ne more dati, dasi bi jih srčno rada in dasi sama na vso moč prihteka in se prizadeva, da bi se prazna mesta izpolnila z mladimi sinovi našega naroda, ki množijo naš inteligentni proletarijat. Bolj nenormalnega stanja kot je to, da si ljudstvo želi in potrebuje učiteljev in vzgojiteljev svoje mladine, pa jih ne more dobiti kljub temu, da so v kupih na razpolago, razredi pa zevajo prazni, ker osrednja šolska uprava ne imenuje učnih moči, si pač ni mogoče misliti. Takaj imamo kričeč slučaj, kako centralizem vede do nemogočih posledic, ki ne pomenijo samo škode neposredno prizadetim slojem ljudstva, ampak ugledu države same, v kateri pretirani centralizem rodi take sado ve in razmere. In vsak državnik in upravnik bi si moral sam zastaviti vprašanje, ali centralizem na tak način dosega tiste cilje, ki si jih stavlja? Ali so take metode smotru primerne? Ali se ogromne vsote, ki jih država iz ljudskega denarja žrtvuje za izobrazbo in vzgojo narodovega naraščaja, izplačajo, ko pa pretiravanje birokratskega centralizma šole ne približuje ljudstvu, ampak jo je prej zmožna ljudstvu odtejuvati, in ko — kakor vidimo v našem slučaju — šola zaradi nenastavljanja učnega osebja pri izobilju razpoložljivih učnih moči naravnost trpi?

Mogoče, tako bi dejal, kdor ne pozna razmer, niso na razpolago sredstva. Nikakor ne! Za nastavitev potrebnih učnih moči kakor tudi za druge šolske postavke je v državnem proračunu oziroma v državnih blagajni določen in razpoložljiv kredit za potrebe naše banovine. Toda iz tega kredita, namenjenega dravski banovini, se nastavlja učiteljske moči v drugih banovinah, v katerih ni ne praznih razredov, je torej zadostno število učnega osebja, ne brezposelnih učiteljskih kandidatov in sploh ne inteligentnega proletariata. Vidimo torej, da bi se nove učiteljske moči v naši banovini mogle in morale nastaviti, pa se ne. To je stvar, kjer je naša dolžnost, da v interesu naše kulture, našega ljudstva in naraščaja pa v najvišjem interesu države same, na tako nenormalno dejstvo in stanje opozorimo in damo izraza svojemu trdnemu prepričanju, da se bo nemudoma napravila odločna remediura. Prazni razredi pomenjajo velik minus v naši narodni prosveti, o kateri se toliko govori in glede katere slišimo vedno in povsod, da je in mora biti ena prvih in najvažnejših skrbi in predmet največjega truda in paznje od strani države — večanje kadra brezposelne inteligence pa pomeni večanje onih, ki so nezadovoljni z obstoječimi razmerami in tako sčasoma pridejo v nevarnost, da proti svoji boljši volji postanejo to, kar se imenuje nevaren element.

Sedanjí režim je dokazal, da se pošteno trudi za izboljšanje naših razmer na političnem, gospodarskem in kulturnem področju dr-

Iz strahu pred Anglijo

40 milijard za oboroževanje

Sklep Velikega fašističnega sveta

Rim, 2. marca. AA. Agencija Stefani priobčuje tole uradno poročilo:

Na snočnem sestanku velikega fašističnega sveta je duce podal ekspozé o vojaški izobrazbi italijanskega naroda. Veliki fašistični svet je pri tej priložnosti sprejel tole resolucijo:

Veliki fašistični svet je poslušal obširno poročilo vodje o stanju našega vojaškega pouka, in je s pripravi na delo na tem področju zadovoljen, vendar je prepričan, da je vsaka še tako oddaljena možnost omejitev oboroževanja zdaj dokončno izključena. Zato je sklenil:

1. Da se izjavi načrt za nadaljnje ustrezajoče povečanje naše oborožene sile.
2. Da se podaljša za pet let pristojnost glavnega komisarijata za industrijo državne obrambe.
3. Da se popolnoma militarizirajo vse aktivne sile naroda od 18. do 55. leta življenja s periodičnim vpoklicevanjem na orožne vaje vseh letnikov vojaških obvezancev ki jih za primer mobilizacije obsega vojaška obveznost.
4. Da se dela za dosego čim večje neodvisnosti od tužine glede stvari, ki služijo vojaškim potrebam, in da se na tem polju v primeru potrebe civilne potrebe popolnoma žrtvujejo vojaškim. Italijanska znanost in tehnika se imata povabiti na čim intenzivnejše sodelovanje, da se doseže ta čim večja neodvisnost, ker bodo po naravi manj obdarjeno dežele kos bogatejšim le po hrabrosti in moči svoje znanosti in svyega duha.

Nato je veliki svet sprejel tole resolucijo:

I. Poslušali smo ekspozé zunanjega ministra grofa Gajazza Ciana o mednarodnem položaju.

Veliki svet izraža svojo solidarnost z nacionalno Španijo in pozdravlja vojsko generala Franca, katere zmaga naj pomeni konec vseh boljševistiških poskusov na zahodu in začetek novega razdobja slave, moči in socialne pravice za španski narod, združen z italijanskim narodom s stoletnimi vezmi zgodovine, vere in sorodstva po krvi in jeziku.

Pooblašča se zunanji minister, da to resolucijo uradno pošlje vladi generala Franca.

II. Veliki fašistični svet je poslušal ekspozé zunanjega ministra o zunanjepolitičnem položaju italijanske vlade od 18. novembra lanskega leta pa do danes, in v celoti odobrava delovanje vlade in ji čestita k temu delu. Srečen je, da more ugotoviti, da se je politika italijansko-nemškega sporazuma nadalje razvila in da je vse bolj in bolj pokazala svojo dejansko moč. Veliki svet z zadovoljstvom ugotavlja, da pomeni italijansko-britanski dogovor z dne 2. januarja t. l. koristno razširjenje razmerja med tema državama glede Sredozemskega morja. Veliki fašistični svet sprejme na znanje pozitivne rezultate dosežene pri italijansko-turških razgovorih v Milanu, in ponovno poudarja dejansko voljo Italije do miroljubnega sodelovanja na vseh področjih z vsemi državami, ki so pokazale ali bodo pokazale voljo do sodelovanja s fašistično Italijo.

Na zasedanju velikega fašističnega sveta so med drugimi povzeli besedo maršal de Bono, g. Starace, admiral Thaon de Revel, g. Grandi, senator Marconi, g. Farinacci in grof Volpi.

Veliki fašistični svet je poslal zelo pristržno pozdravno brzojavko abesinskemu podkralju maršalu Grazianiju. V brzojavki pravi med drugim, da je veliki fašistični svet prepričan, da bo v kratki zmeri znal pravično, a neizprosno izvajati zakon. V brzojavki izraža veliki fašistični svet obenem pohvalno priznanje fašističnim milicnikom in delavstvu v Addis Abebi za njihovo sijajno zadržanje po atentatu na vicekralja.

Rim, 2. marca. TG. V diplomatskih krogih povdarjajo, da so bili sklepi Velikega fašističnega sveta zelo dalekosežni. Zdi se, da je povsem točno, da je svet sklenil porabiti 18 milijard lir (okrog 40 milijard din) za potrebo pomorskega oboroževanja za obrambo v Sredozemlju, to pa kot odgovor na ogromne vsote, ki jih bo Anglija porabila za svojo oborožitev.

Francija nezadovoljna

Pariz, 2. marca. c. Resolucija velikega fašističnega sveta je tukaj izzvala veliko nezadovoljstvo. Vladnim krogom je posebno neljuba tista izjava resolucije, ki govori, kako veliki fašistični svet pozdravlja generala Franca. Francijo posebno odbija tisti del resolucije, ki govori o zblizanju med Nemčijo in Italijo. Francija še stalno računa na to, da se bo še zblizala z Italijo. Znana je teza francoskega generalnega štaba, ki pravi, da se ne more Francija vojskovati z Nemčijo, če ni krit njen hrbet proti Italiji. Toda francosko javno mnenje podčrta, da ni verjeti v italijansko oboroževanje, ker bo tako Italiji kakor tudi Nemčiji — zmanjkalo sredstev.

Poslanik Šeba - odstopil

Dr. Krofta o Mali zvezi in Jugoslaviji

Praga, 2. marca. TG. Ministrski predsednik dr. Hodža je danes odgovoril na interpelacije poslanca Trnobranskega, zakaj je zunanji minister dr. Krofta napisal uvodne besede h knjigi, ki jo je napisal čl. poslanik v Bukarešti Šeba in ki je povzročila v Romuniji znane politične incidente v parlamentu. Dr. Hodža je odgovoril, da dr. Krofti ni bilo mogoče vse knjige natančno prebrati in da je uvod napisal iz ljubeznivosti, ne pa kot da bi hotel vsemu pritrditi, kar je v knjigi napisano. Češkoslovaška vlada se v nastali spor ni vmešala med drugim tudi zaradi tega, ker je vedela, da so napadi na poslanika Šeba služili tudi neki protičeškoslovaški propagandi, ki se je posluževala najbolj groteskni laži. Vlada ni mogla ničesar drugega storiti, kakor sprejeti prošnjo poslanika Šeba za odstop in mu s tem priznati, da čeravno uživa popolno zaupanje, po znanih incidentih v bucareškem parlamentu, ne bi mogel več plodonosno delovati na svojem dosedanjem mestu.

Kroftov ekspozé

Praga, 2. marca. AA. (ČTK). Zunanji minister Kamil Krofta je dal pred odborom za zunanje zadeve senata in poslanske zbornice ekspozé o češkoslovaški zunanji politiki. V tem ekspozéju je dr. Krofta podal pregled vseh mednarodnih dogodkov in perečih vprašanj ter se je posebno ustavil pri razmerju med Nemčijo in drugimi evropskimi državami. Krofta je v tem ekspozéju poudaril nedolžnost polja miru. S posebnim zadovoljstvom je podčrtal, da so ameriški državniki, čeprav stoji na stališču nevmešavanja v evropske dogodke, poudarili, da je med Združenimi državami in evropskimi državami mnogo skupnih doktinališ in da ta skupnost interesov nalaga severamer. uniji, da v usodnih trenutkih evropske zgodovine objavi svoje zanimanje do evropskih demokracij v korist splošnega miru.

Nato je dr. Krofta govoril o čedalje večjem oboroževanju nevarnih držav in je dejal, da je glede na splošne razmere v Evropi tudi Češkoslovaška prisiljena, čim bolj opremiti svojo vojsko. Govoreč o razmerju med Češkoslovaško in drugimi državami je dr. Krofta govoril in prvi vrsti o bližnjih in prijateljskih odnosih med Češkoslovaško in obema ostalima državama Male zveze. Mala zveza je našla in bo zmerom našla v novih položajih nove skupne točke stališč in globoke razloge za kar najtesnejše sodelovanje med tremi državami.

Glede odnošajev do Jugoslavije je dr. Krofta rekel, da se bodo vse govorice o težavah Male zveze razblinile ob obisku dr. Beneša v Jugoslaviji, kar se bo zgodilo. To poto-vanje bo prav tako važno, kakor je bilo važno

žavnega življenja v smislu demokratizacije, in je povsod že dosegel vidne uspehe na tej poti. Treba pa je, da pride nov duh in svež tempo tudi v našo centralno učno upravo, kjer ga od nekdanj najobčutnejše manjka in v kateri še vedno strašijo stari duhovi preživelega liberalizma, predvsem pa je vodiven pogubni duh antidemokratskega centralizma. Na vsak način pa je treba ponoviti željo in zahtevo našega ljudstva, da naj se čim prej izpolni prazna učiteljska mesta, da ne bo padel nivo našega ljudskega šolstva in da dobe kruha naši inteligenti, ki so jih revni starši izolali, pritrgujoč sebi najpotrebnejše od ust.

potovanje kralja Karola v Prago. Iz vseh kriz in po vseh velikih pretresih se je Jugoslavija dvignila močnejša in bolj trdna kot kdaj poprej. Prav tako ni teh odnošajev zmotila pogodba med Jugoslavijo in Bolgarijo, ki je bila podpisana s pristankom in vednostjo tudi češkoslovaške vlade, ki se je te pogodbe razveselila in ki želi, da bi se zboljšali tudi odnošaji med Romunijo in Bolgarijo. V dnošajih med Poljsko in Češkoslovaško je nastopila lepa doba pomirjenja in naša

Zamorra pribežal k Francu

Ogromen plen: 35 sovjetskih tankov in 60 topov

Pariz, 2. marca. TG. Agencija Havas poroča, da se je bivši predsednik španske republike Alcala Zamorra javil pri vladi v Burgosu in izjavil, da končno javno stopa na stran generala Franca.

„Kmalu bomo v Madridu“

London, 2. marca. b. General Franco je dal dopisniku »Daily Maila« posebno izjavo, v kateri podčrta, da želi njegova vlada »svobodno, zedinjeno in na znotraj bratsko spravljeno Španijo«. »Kmalu bomo obvladali vso Španijo,« je dejal Franco. »In sicer ne več iz Burgoza, ampak iz Madrida. Zločinstva, ki so jih naša nasprotniki zagrešili, zahtevajo, da jih kolovodje plačajo s svojim življenjem. Z vsemi ostalimi nasprotniki pa bomo ravnali milo, kot smo to dosedaj storili. Mi si ne delamo nobenih utvar in dobro vemo, da bo vojaška zmaga najlažja med vsemi, ki jih bomo morali izvojevati, kajti za vojaško zmago pride naloga, da zmago tudi utrdimo, nezadovoljneže pomirimo in spravimo ter deželo znova zedinimo.« »Mi Španci,« je končal general Franco, »smo sinovi starega in ponosnega plemena. Mnogo smo v svoji zgodovini že pretrpeli, a vse trpljenje smo preživeli. Ponosen sem na to, da morem sodelovati, da svojo Španijo odrešimo od največjega barbarstva vseh časov.

Plen na sovjetski ladji

Gibraltar, 2. marca. b. Nacionalistično vojno brodogojje je pri Almeriji zajelo nepričakovano bogat plen, ki na drugi strani tudi dokazuje, kako si sovjetska Rusija predstavlja »nevmešavanje v španske zadeve«. Nacionalistične bojne ladje so namreč nenadoma naletele na sovjetsko-španski prekomorski parnik »Marque de Comillas« ter ga ustavile v svrhu preiskave. Na parniku je bilo 35 sovjetskih tankov, 16 popolnih baterij, to je 60 srednjetežkih topov. Poleg tega je bilo na ladji še veliko število municije in drugega vojn. materiala.

Po bojiščih

Salamanca, 2. marca. AA. (Havas.) Na fronti severne pete divizije so nacionalistične čete zavzele Portal Rubio. Na bojišču je sovražnik pustil veliko število mrtvih. Na fronti 6. in 8. divizije, kakor tudi pred Madridom in na južni fronti ni bilo ničesar novega.

Poročila rdečih

Madrid, 2. marca. b. Navzlic slabemu vremenu, ki je zadnje dni zavladalo v Španiji in tudi na ma-

dridskem bojišču, so republikanske čete odločno naskakovale na severozapadnem in na južnem bojišču. Nacionalisti so napravili nekaj hudih napadov v bližini francoskega mosta ter na položaje milicnikov v Casa Real del Campo. Nacionalisti so napadli s strašnimi naskoki pehote in konjenice. Republikanci so z vso silo odbili val belih čet in konjenikov, ki je trajal več ur.

Na južno-vzhodnem in na južnem bojišču napadajo rdeče čete na utrjene nacionalistične položaje. Po najnovejših vesteh, ki so prispele semkaj do 14.30, se je rdečim četam posrečilo zasesti že vse predmestje Toleda, ki so ga morali nacionalisti vsled neprestanega topniškega bombardiranja in letalskih napadov rdečih pilotov izprazniti. Republikanska artiljerija že od ponedeljka zjutraj obstreljuje z vso srditostjo Toledo. Glavne bojne črte so vsega še tri kilometre daleč od Toleda, ki so ga rdeče čete sedaj popolnoma obklopile. Iz Ovieda danes ni bilo posebnih vesti, ker je tudi tam vreme preprečilo nadaljnji razvoj ofenzive. Tudi z južnega bojišča ni značilnih vesti. Rdeče čete utrjujejo položaje Ugia in Juvesla, kjer pričakujejo spopada z nacionalističnimi silami, ki ga pripravlja general Queippo de Llano.

Barcelona proti Valenciji

London, 2. marca. TG. Na barcelonski radio postaji je neki neimenovani govornik ostro napadel vlado v Valenciji, ki ji očita popolno nespособnost, ki je povzročila vojaške poraze in prizadejala tudi veliko trpljenje Kataloncem. Isti radio poroča tudi, da je bil bivši rdeči poveljnik Malage, ki se mu je posrečilo odnesti zdrave pete, odstavljen.

V Romuniji vse univerze zaprte

Bukarešta, 2. marca. AA. (Rador.) Danes se je vršila važna seja ministrskega sveta pod predsedstvom predsednika vlade Tataresca. Ministrski svet je sklenil med drugim začasno zapreti vse univerze in vse študentske ustanove. Vseučilišča se bodo zopet odprla šele tedaj, ko bo končana reorganizacija vseučiliškega pouka v skladu z novim univerzitetnim zakonom. Ministrski svet je sklenil spravit v ta zakon poseben člen, ki bo študentom prepovedal pripadnost h katerikoli politični stranki in sodelovanje pri kakršnihkoli političnih manifestacijah. Tudi strankarskih uniform študentje ne bodo smeli nositi.

Hitlerjevske nade glede Avstrije

„Morda zopet puč v bližnji bodočnosti“
Čudne izjave generala Reichenaua

München, 2. marca. TG. Poveljnik monakovskega armadnega zbora general Reichenau je imel v krogu častnikov svojega generalnega štaba daljšo konferenco, na kateri je utemeljeval, da mora v polnem teku. Ne gre za nobene vojaške ekspedicije, toda nemška armada mora biti vsestransko tehnično pripravljena, da vsak trenutek odgovori na poziv svojega voditelja. Generalni štab nemške oborožene sile da je odredil, da morajo biti vse priprave do 15. marca končane, tako da bo mogoče, če bi nastopila potreba, nemško oboroženo silo od tega datuma dalje vsak trenutek na najhitrejši način mobilizirati. General Reichenau je poudaril, da je to potrebno posebno zaradi tega, da bo vsaka sunanje politična pobuda, ki bi jo lahko v interesu Nemčije sprožil državni

kancelar, takoj dobila vso podporo oborožene sile in s tem tudi večjo težo.

Izjava generala Reichenaua je prišla tudi v javnost ter se o njej mnogo govori med monakovskimi Hitlerjevi. Med javnostjo krožijo vesti, da se Reichenauova izjava nanaša na »bližajočo se velike dogodke v Avstriji«. Lahko se namreč zgodi, tako govorijo po Monakovem, kjer se še vedno nahaja generalni štab avstrijskih legij, da v Avstriji v bližnjem času zopet izbruhne narodnosocialistični upor po zgledu onega pred 2 letoma, ki mu je padel kot trtvet tedanjega kancelar Dollfusa. Če bi se to zgodilo, trdijo v Monakovem, bi dunajska policija, ki ji načeljuje Hitlerjevem prijatelju notranji minister »senemec« Horst-Gleichenau, bržkone ničesar ne ukrenila in bi zatisnila obe oči ali bi pa vsaj prizanesljivo postopala s uporniki. Za primer narodnosocialističnega upora v Avstriji pa je potrebno, da je Nemčija pripravljena, da podzame potrebne korake. Ne sme se več zgoditi, da bi zadostovalo, da pride nekaj italijanskih polkov na avstrijsko mejo, da preprečijo, da bi si avstrijske ljudstvo samo izbralo režim, ki ga želi, marveč mora biti takrat tudi Nemčija s svojo oboroženo silo na licu mesta, da zaščiti interese nemčije. Mobilizaciji na italijanski strani na Brennerju mora v istem trenutku slediti mobilizacija nemške oborožene sile na Bavorskem. Hitler mora takrat za svoje zunanje politične pobude imeti pri rokah orožje, ki mu bo vsak trenutek na razpolago.

V zvezi z gornjim brzojavom iz Monakovega opozarjamo naše bralce na poročilo, ki ga je pariški »Echo de Paris« objavil iz Londona in ki se nanaša tudi na vprašanje odnosov med Nemčijo in Avstrijo ter pojasnjuje izjavo generala Reichenaua. Poročilo se glasi:

Major Buch predlaga umor Schuschnigga ...?

Pariz, 2. marca. TG. Avstrijski zunanji minister Guido Schmidt je na poti v Pariz in v London, kamor odhaja zopet po denarno pomoč, in sicer za posojilo 150 milijonov avstrijskih šillingov (poldruga milijarda din). Tudi avstrijski baron Rotschild, pri katerem je bivši angleški kralj Edvard — sedaj knez Windsorski — v gosteh, je dopotoval v London s istimi nameni. O Schmidtovo vemo, da ga je na tako visoko mesto dvignil kancelar Schuschnigg, toda Schmidt se svojemu šefu ni izkazal hvaležnega, kajti, ko je bila na Dunaju znana konferenca med nemškim zunanjim ministrom Neurathom, nemškim poslanikom von Papenom, kancelarjem Schuschniggom in zunanjim ministrom Schmidtom, je slednji obrnil hrbet Schuschniggu ter krepko zagovarjal stališče nem-

ških državnikov tako v vprašanju Habsburžanov, kakor v vprašanju vstopa avstrijskih narodnih socialistov v vlado. Schuschnigg je takšno zadržanje Schmidtu zameril in se je odločil, da bo ostal v še bolj intimnih zvezah s Mussolinijem. In res, telefonski razgovori med Schuschniggom in Mussolinijem so ves čas, ko je bil Neurath na Dunaju, trajali ure in ure. Naslonjen na Italijo bo kancelar Schuschnigg na vsak način odbil nemški pritisk.

Na Dunaj so prišle tudi čudne informacije iz Monakovega. Tam so se baje v materni hiši narodnega socializma, v tako imenovani »Rjavi hiši«, zbrali nekateri vodje avstrijske legije, med njimi znani major Buch, ki je predlagal, naj se v Avstriji zopet vzpostavi Hitlerjevski puč, pri katerem bi Schuschnigg na isti način odstranili, kot svoje dni Dollfusa. Buch je predlagal, naj bi Schuschnigga umoril kakšen Tirolec, da bi se potem lahko reklo, da ga je umoril iz političnega maščevanja, ker je avstrijski kancelar izdal južnotirolske Nemce Italiji. Ko so nemški narodni socialisti izvedeli za Buchov predlog, so ga odločno zavrnili. Dunaj ve tudi za to podrobnost.

Italija zopet svari

Rim, 2. marca. b. Potem ko je avstrijski vladni tisk ostro reagiral na znani članek »Giornale d'Italia«, ki ga je napisal Virgilio Gayda glede vrnitve Habsburžanov na avstrijski prestol, se italijanski listi niso nič več vračali na to vprašanje. Sebe danes je napisal Virgilio Gayda zopet članek v »Giornale d'Italia«, kjer med drugim pravi:

Italijanska politika v Avstriji leži na rimskih protokolih, med tem ko odnosi med Avstrijo in Nemčijo urejuje avstrijsko-nemški sporazum z dne 11. julija 1936. Restavracija habsburške monarhije ni samo aktualna, temveč je tudi zelo nevarna. V rimskih protokolih in tudi na pogajanjih ni bilo nobene besedice glede restavracije Habsburžanov. Zato ni nobene diplomatske okolnosti, ki bi Italiji prepovedale, da govori o tem vprašanju odkrito. Italija nikdar ni bila naklonjena povratku habsburške dinastije. Zato je potrebna previdnost, kajti Francija je začela iz povsem jasnih razlogov trditi, da lahko samo habsburška restavracija reši avstrijsko neodvisnost. Na to pa moramo mi odgovoriti, da bi mogla biti ta restavracija zelo škodljiva in nevarna ter bi nepravilno kompromitirala neodvisno Avstrijo in dovedla Evropo v tragičen položaj. »To vedo avstrijski državniki isto tako dobro kakor mi in to potrjuje tudi zadnji govor avstrijskega zveznega kancelarja dr. Schuschnigga z dne 14. februarja. Francija bi želela, da zloži os Rim-Berlin in zato hoče uporabiti prijateljstvo Avstrije, ki bi morala postati predmet spora in vzrok razkola med Italijo in Nemčijo.

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 2. marca. m. Na snočnji seji narodne skupščine se je pretresal proračun za pravosodno ministristvo v poedinostih. Prvi je govoril Milan Perović (član Narodnega delovnega kluba). Zagovarja unifikacijo zakonskega prava (brakega) in to na civilni podlagi. Poudarja potrebo ustanovitve enega samega kasacijskega sodišča za vso državo. Za ljubljansko apelacijsko sodišče pa pravi, da je za sodnika najbolj preskrbljeno. Za njim je govoril Mončilo Sokić (JRZ). Bavi se je predvsem z vprašanjem novega tiskovnega zakona. Naslednji je govoril Ivan Lovrenčič (Narodni delovni klub). Pravosodnega ministra naproša, da bi poslal odvetniškim ter trgovskim zbornicam na vpogled nov osnutek zakona o sodnikih. Zavzema se za to, da se agente javnega prava odvzame sodišču. Glede pupilarnega denarja predlaga, da bi se prepuštili sodiščem, da bi ona po svoji uvidenosti razpolagala z njim. Pred leti so sklenili (v JNS), da se mora tudi pupilarni denar nalagati pri DHB. V tej zadevi so posredovali slovenski ministri, da se določila spremenijo. Pravosodni minister je na tem mestu govorniku vpadel v besedo ter izjavil, da je že predložil predlog, ki ga proučuje sedaj finančni odbor. Poslanec Lovrenčič za tem govori o pravosodni straži ter o prenosu oddelka B kasacijskega sodišča iz Zagreba v Ljubljano. Za njim je govoril Vojislav Došen (član Narodnega delovnega kluba).

Današnja seja se je pričela ob 8. po prečitjanju in sprejetem zapisniku je predsednik skupščine odgovoril na namigavanja poslanca Mite Dimitrijeviča glede nekakega milijonskega fonda ter izjavil, da je ta govoril o štirimilijonskem fondu pri DHB. Ta fond se je ustanovil iz prispevkov narodnih poslancev, ki se jim je od dnevnice odrgalo 50 Din na mesec. Ker se pa ta fond ni porabil za svrhe, za katere se je ustanovil, so se prihranki vrnili poslancem. Nato je skupščina prešla na dnevni red, na nadaljevanje pretresa proračuna za pravosodno ministristvo. Govorili so poslanec Milivoj Izaković (JNS), Mita Dimitrijevič, Voja Lazič (neodvisni klub), ki ga je predsednik kaznoval s pismenim opominom zaradi razgrajanja, Vasa Jovanović (JNS), Milan Vukičević (Baričevićev klub), Mihajlo Lječević, Dragotin Janković, Bora Antič, Pavao Matić, Mihajlo Bošković in Nikola Kabilan.

Na popoldanski seji so govorili Milenko Glišič, Zivota Milanović, Dušan Antonijević (JRZ) in zadnji Ivan Mohorič, poročevalec manjšine, ki je skušal danes popraviti medel vtis, ki ga je pred štirinajstimi dnevi napravil na obrtnike s svojimi predlogi o spremembah trgovskega zakona. Mohorič je izjavil, da bo manjšina glasovala proti.

Zatem je podpredsednik Markić odredil glasovanje ter je poročevalec večine dr. Staslav Nikitović čital proračun od postavke do postavke, ki so bile vse sprejete z večino glasov.

Predsednik Cirič je po sprejetju proračuna v podrobnostih za pravosodno ministristvo dal v pretes takoj proračun za prosvetno ministristvo. Govoril je prosvetni minister, ki je med drugim dejal:

Ekspozé ministra za prosveto Resen oomin staršem

Nocoj je imel g. Dobrovoje Stošović v skupščini ekspozé o ministristvu za prosveto. Med drugim je minister izjavil:

Predan preidem v proučevanje svojega resora pred vami, smatram za svojo dolžnost, da vam kar najznejše in preciznejše obrazložim sestavo našega prosvetnega mehanizma, razmere in funkcije ter rezultate naše prosvetne politike. Pri tem

Domači odmevi Načela po potrebi

Kako mogoče je zazvenel klic zmagovalstva, ko so se pristajali golove politične skupine polastili premoženja Kmetijske družbe s tem, da so novo osnovani zadruzi dali enako ime Kmetijska družba in na njo prenesli tudi vse premoženje bivše Kmetijske družbe, ki se je nabiralo iz javnih podpor in pa iz poslovanja s slovenskimi kmeti v teku 165 let. »Dolgoletna želja slovenskega kmeta se je uresničila, po dolgem boju je prišel do svojega stanovskega zastopstva... Izredni občni zbor dne 29. decembra 1932 je zgodovinske važnosti v razvoju našega kmetijskega gospodarstva... Preosnova družbe v zadrugo je neobhodno potrebna zaradi raznih prednosti, ki jih imajo zadruge po zakonih, ker so oproščene davkov in taks, imajo razne prednosti pri dobavih za vojašino in državnih ustanovah, izvozu živine v tujino itd. S tem je dovolj dokazano, da družba po starem ustroju ne odgovarja več duhu časa. S stalnostjo članstva je ustvarjen glavni predpogoj, da se bo mogla družba mirno, brez vsake nevarnosti poglabiti v svoje gospodarsko delo. Odpravljeno je enkrat za vselej nesmiselno prerakanje in razdor med članstvom, zlasti za volitev delegatov... In potem so se objavili slovenskim kmetom pomembni govor g. ministra Puclja na izrednem občnem zboru 29. decembra 1932, kjer je izjavil med drugim: »Svoje potrebe si lahko kupi kmet kjerkoli, a za ugodno prodajo pridelkov je pa treba imeti strumno organizacijo. Posameznik si ne more pomagati; niti ne zmore stori tega Kmetijska družba kot društvo, ker je oblasti ne upošteva tako kakor zadruge ob raznih prilikah... Poučen je tudi primer Italije in Nemčije, v katerih so se osnovali posebni strokovni znanstveni odseki z namenom proučevanja kmetijske produkcije... Vsek čas zahteva od Sloveka novih smernic. Kdor jih ne pojmuje, nazaduje in sčasoma propade. Svesti si moramo biti, da v pripravi, da je Kmetijska družba kot zadruge nekaj prepotrebne in prekorišnega za našega kmeta. Vsi nasprotniki, ki se s tega ali onega razloga protijo preosnovi družbe v zadrugo, so idejno za to, imajo samo pomisleke, ki pa so več ali manj podrejenega značaja...«

Svetu so se oznanjale idejne smernice, zaradi katerih je bila preosnova Kmetijske družbe v zadrugo v duhu časa neobhodna. Ljudje iste politične skupine pa so v istem času zahtevali in izvršili preosnovo zadruge v društvo in to stvar niso nič manj lepo utemeljevali. Zveza živinorejskih selekcijskih zadrug za pingavsko govedo r. z. z. o. z. v Kranju jim ni bila po godu, ker je bila kot zadruge preveč neodvisna in ni hotela plesati po njihovi strankarski muziki, temveč je priznavala samo to, da se mora v zvezi delati strokovno za izboljšanje gorenjske pasme, dočim mora vsa politika ostati izven zadruge in njenega strokovnega dela.

Ker ves pritisk banovine in srezov na to zadrugo ni bil dosti velik, da bi uklonil gorenjske značaje, so ti ljudje osnovali proti zadruzi društvo, zadrugo pa potisnili na stranski tir, ker je niso mogli spustiti, niti niso mogli včlanjenih zadrug pridobiti za to, da bi sklenile likvidacijo zveze. In vendar je bila ta zveza slej ko prej predvsem stanovska predstavnica in strokovna organizacija gorenjskih živinorejcev in se je ravno zaradi popolne neodvisnosti zveze v zadrugi obliki mogla toliko poglabiti, da je dosegala naravnost sijajne uspehe pri selekcijskem delu. Imela je včlanjenih 26 zadrug. Pod njenim vodstvom so izvajale gorenjske živinorejske zadruge ne le selekcijsko delo v ožjem smislu, ampak tudi kontrolno molžo. Bila je gotovo najlepše delujoča živinorejska organizacija v državi, kar so tudi nepristranski strokovnjaki v Belgradu priznavali. Toda imela je eno veliko napako: bila je res samo strokovna organizacija živinorejcev, ki se ni pustila vpreči v politični voz. In le zato so jo zadele posledice, da se po odločbi bana od 27. septembra 1933 III No. 6286-14 banovinska subvencija za l. 1932 ni smela izplačati, da je bila zadruzi podeljena z odklom banovine in denar bil že tudi nakazan ereškemu načelnstvu v Kranju. Zveza živinorejskih selekcijskih zadrug je dobila nalog, naj se razide in celo naknadno izplačilo podpore za l. 1932 so ji zagotovili, ako nalogu ugotovi, osnovali so pa Zvezo selekcijskih društev kot društvo. Torej zopet igra z obliko organizacije, samo v nasprotni smeri kot pri Kmetijski družbi in zopet izganjanje politike iz organizacije zaradi politike JNS. Ta dva primera postavljata v pravo luč vse doneče izjave gospodov tiste politične skupine, da stvarno ni šlo za ideje in preosnovo v duhu časa, ampak je šlo za ideje po potrebi in v duhu politike JNS, kakor pravi hrvaški pregovor: »Što se babi bitlo, to se babi snilo.«

Udeležba slovenskih umetnikov na pariški izložbi

Ker so se pojavila nezadovoljstva zaradi postopanja pripravljalnega odbora v Belgradu pri pozivih umetnikov, ki naj pošljejo svoja dela za pariško izložbo, sem pooblaščen od ministristva trgovine izjaviti naslednje:

1. Oni gospodje slikarji in kiparji, ki se čutijo s postopanjem prirediteljnega odbora za pariško izložbo v Belgradu v svojih interesih oškodovane, ako ne bi našli prilike prikazati svojega dela v tujini, se naprošajo, da pošljejo vsak po eno ali dve deli na naslov »Arhitekturni oddelek ljubljanske univerze, Aškerčeva cesta do 13. marca t. l. opoldne. Razsodni odbor, ki ga tvori g. G. A. Zor, Tone Kralj, Maksim Sedej in podpisani, bo posla na dela pregledal in to, kar bo smatral za potrebno, poslal v Belgrad na isti naslov, na katerega pošljejo svoja dela od odbora povabljeni umetniki. 2. Ministristvo je pripravljeno plačati vse stroške slovenskemu umetniku, da potuje v Pariz in da je en teden, ko ee bodo razporejali v našem paviljonu slovenske umetnine, tam navzoč in da more paziti na potrebno obzirnost pri razvrstitvi teh umetnin. 3. Stroške za prevoz po gori navedenem razsodnem odboru odbranih umetnin v Belgradu krije ministristvo trgovine. — Ivan Vurnik.

K vprašanju praznikov pri KID - Izjava JSZ

V »Slovenec« se dne 28. februarja je bila priobčena izjava JSZ. Iz te izjave sledi, kakor da bi bila vsa prejšnja tozadnevna poročila o stališču bori ZZZ za priznanje praznikov v novi kolektivni pogodbi pri KID na Jesenicah neresnična.

Da ne bo beganja in da ne bo potrebno oproščenje prosimo, da priobčite naslednje ugotovitve:

1. Dne 12. februarja popoldne izjavlja KID: Priznavamo praznike in jih vnašamo v kolektivno pogodbo. Jaso, da pridejo prazniki na račun domenjenih 11%. Izven 11% pa damo 2 dni dopusta povprečno za vse delavstvo.

2. Dne 15. februarja popoldne izjavlja delegacija (SMRJ, NSZ in JSZ) soglasno: Mi smo za to, da praznike izpustimo iz pogodbe in da daste več dopusta. KID je nato odgovorila tako, da je ustregla večini organizacij, da bi bil sporazum lažji.

Krivi da je dokazana tudi v tem, da je tik pred podpisom pogodbe tudi JSZ uvidela napako in hotela praznike zopet uvesti v pogodbo potem, ko so bila pogajanja že zaključena. KID je odgovorilo: Vi ste izbrali dopuste.

Spoštovanje praznikov pri jesenjski industriji je na prizadevanje ZZZ dovoljno rešeno — boli kot kjerkoli drugod, zato so zavijanja z izjavami JSZ nepotrebna.

A. K.

Belgrajske vesti

Belgrad, 2. marca. m. Danes popoldne je imel sejo gospodarsko-finančni odbor ministrov, ki razpravlja o tekočih zadevah v zvezi s proračunom in novim finančnim zakonom.

Belgrad, 2. marca. m. Na predlog vojnega ministra je s kr. ukazom napredoval za brigadnega generala topniško-tehnični polkovnik Dragutin Sokorac.

Belgrad, 2. marca. m. Za novega vojaškega atašea v Albaniji je postavljen pehotni podpolkovnik za generalštabne posle Vladimir Kalečak, doslej v službi za generalštabne posle I. ar. obl.

Belgrad, 2. marca. m. Upokojena sta armadna generala Vojislav Nikolajević ter Vladislav Krstić in prevedena v rezervu. Nadalje je vpokojen še topniški brigadni general Milovan Lazarevič. — V generalštabno stroko je med drugim preveden topniški major Anton Svajger.

K vprašanju kmetjskih dolgov

Belgrad, 2. marca. AA. Neki listi so pisali, da se pripravljala sprememba uredbe o likvidaciji kmetjskih dolgov, tako da bodo dolžniki kmetijskih zadrug izvzeti od določil uredbe. Na pristojnem mestu smo dobili pojasnilo, da ta vest ni točna.

Nova sodna palača v Celju

Pravosodni minister dr. Subotić je danes izjavil poslancu dr. Semrovu (JRZ), da bo narodni skupščini predložil dopolnilo k finančnemu zakonu, ki naj bi pravosodnega ministra pooblastilo, da sme pri Hipotekarni banki najeti posojilo 167 milij. din za zgradbo sodnih palač v Belgradu, Zagrebu in Celju. Obenem bi bil pravosodni minister pooblaščen, da vnaša vsako leto v svoj proračun 16 milij. din kot odplačilo za to posojilo. Upati je, da bo s tem vprašanje zgraditve sodne palače v Celju ugodno rešeno.

V duševni zmedenosti v smrt

Maribor, 2. marca.

Danes popoldne se je na podstrešju hiše Bolfenkova 1 v Novi vasi obeal 66 letni vpokojeni železnik Anton Krištof, ki je v tej hiši tudi stanoval. Zadnje čase je bil precej potrt. Ker so ga pogrešali, so ga šli popoldne iskati in so ga našli na podstrešju mrtvega. Samomor je izvršil v duševni zmedenosti.

Vojvoda Windsorsja so zaman pričakovali v Mariboru

Snoči se je po Mariboru naenkrat raznesla vest, da namerava skozi Maribor potovati bivši angleški kralj, vojvoda Windsorski, ki sedaj stane v dvorcu Entsfeld pri Dunaju. Na kolodvoru se je zbralo veliko ljudi, ki bi radi videli vojvodo. Nekateri belgrajski listi so poslali v Maribor celo svoje posebne dopisnike. Vendar pa vse zaman, ker je prispela popoldne z Dunaja vest, da je vojvoda Windsorski še vedno na dvorcu Entsfeld. Mariborčani so bili prikrajsani za veliko senzacijo.

Kralj Viktor obiše Pešto v maju

Budimpešta, 2. marca. c. Danes je Kanya rekel v hodnikih zbornice, da še ni bilo uradno sporočeno, da pride italijanski kraljevski par v Budimpešto. Vendar pa je on trdno prepričan, da bosta italijanska suverena prišla v Budimpešto tekom meseca maja. Kraljevski grad v Budimpešti že pripravljajo v ta namen. Dela se vrše z veliko naglico.

Schuschnigg v Pešto

Dunaj, 2. marca. AA. (Stefani.) Izvedelo se je, da se bo zvezni kancelar dr. Schuschnigg 10. t. m. odpeljal v Budimpešto, da vrne obisk madžarskemu ministrakemu predsedniku Daranyju.

Ribbentrop v Washington

Berlin, 2. marca. c. V političnih in diplomatskih krogih so se razširile govorice, da bo dosedanj nemški poslanik v Londonu g. von Ribbentrop imenovan za poslanika v Washingtonu, ker njegova diplomatska misija v Londonu ni uspela.

„Blagoslov“ ljudske fronte v Franciji

Pariz, 2. marca. AA. (DNB.) V Bordeauxu je izbruhnila stavka mornarjev. Pet velikih ladij ni moglo odpluti. V Cannesu so stopili v stavko delavci mestne plinarne.

Drobne vesti

Praga, 2. marca. c. Danes je bila v Prazi podpisana trgovinska pogodba med Francijo in Češkoslovaško. Pogodbo je podpisal za Francijo trgovinski minister Bastid. Bastida je opoldne sprejel in ga pridržal na kosilu predsednik republike dr. Beneš.

Držbiti, 2. marca. b. Tekom včerajšnjega dne je prišlo do spopada med Italijani in Abesinci. Na obeh straneh je bilo več ranjenih.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma oblačno, zmerno toplo.

Zemunska vremenska napoved: Oblačno po vsej kraljevini z manjšimi vedrinami v severozahodnih krajih. V severnem delu bo prenehel dež, v ostalih predelih, kjer bo ponekod tudi snežilo, pa bo trajal dalje. Temperatura bo še padla.

Šolske razmere v Sloveniji

Važne socialne in šolske naloge naše samouprave

V »Slovenski Matici« se je vršil občni zbor Zveze društev »Šola in dom«. Iz poročil, ki smo jih slišali na tem zborovanju, spoznamo, v kakšnih prilikah živi naša šolska mladina in deluje naše učiteljsvo.

Tajniško poročilo je podal profesor Venceslav Čopič.

Anketa o reformi šolstva, ki jo je izvedla Zveza društev »Šola in dom« je pokazala na tri soglasno sprejete zahteve, ki so:

a) Depolitizacija šolstva, ki je last vsega naroda. V izpolnitev tega načela naj se prosvetna uprava od politične loči. Učiteljsstvu na vseh vrstah šol naj se prizna stalnost na službenem kraju.

b) Demokratizacija šolstva naj se izvede v tem smislu, da se po duhu, ki naj vlada v vseh šolah, vzgaja mladina k pravemu demokratičnemu mišljenju; omogoči tudi socialno najbikšejšim, ako so nadarjeni, študij na vseh vrstah šol; uzakoni pravice roditeljskih svetov, da po načelu demokracije sodelujejo na vseh stopnjah s prosvetno upravo.

c) Avtonomija v šolski upravi je pogoj za hitrejši kulturni dvig našega naroda. Dnevne izkušnje so pokazale, da sedanja centralistična prosvetna uprava ne more vršiti uspešno vseh nalog, ki jih stavi nanjo naše šolstvo. To se je pokazalo pri izvajanju sedanjega zakona o narodnih šolah v pogledu učnih načrtov, nastavitve učiteljskega, odpiranja novih šol in razredov ter v določanju učnih knjig in učil.

Čas, v katerem živimo, zahteva temeljito reformo šolstva po sodobnih psiholoških, pedagoških in kulturnih potrebah.

Glede pouka je potrebno, da se tudi na naših šolah neha s snovno preobremenitvijo, ki ubija duha in voljo. Skoki so v prosvetnem delu nemožni, zato je treba vse reforme izvesti postopoma.

Nadalje je treba izpopolniti pomožno šolstvo, ako hočemo, da tudi duševno in telesno šibkejšje vzgojimo za koristne člane narodne skupnosti; še bolj pa, da s tem sposobnim omogočimo lažji napredek v šoli. Na vsaki popolni ljudski šoli bi moral biti tudi razred za manj nadarjene. Imamo zavode za slepe, gluhome in moralno pokvarjene, ali že ti zavodi ne zadostujejo. Nujno je, da se ustanove še pomožne šole za učence, ki so bolni na pljučih, živih in tiste, ki imajo govorne hibe. V vseh državah se ustanavljajo tudi gozdne šole.

Stanje poslopij, v katerih so naše šole, je v večini primerov naravnost obupno. Poslopja naših ljudskih šol so stara in neprimerna, razen tistih, ki so bila zidana po vojni. Potrebno bi bilo, da se zgrade nove stavbe za meščanske šole in obrtno nadaljevalne šole, ker so te sedaj stisnjene v ljudskih šolah.

Tudi za srednje šole, n. pr. v Ljubljani, še ni rešeno vprašanje prostorov, čeprav je bila lani v oktobru odprta III. drž. realna gimnazija za Bežigradom. Danes potrebujemo v Ljubljani tri popolne moške realne gimnazije, ker je približno vseh učencev 2700 in bi prišlo na vsak zavod okoli 900 učencev, kar je že preko zakonito določenega števila. Ker je določena za dečke sedaj samo I. in III. realna gimnazija in se II. postopoma spreminja v popolno dekleško realno gimnazijo, bi morala banska uprava pripraviti sredstva za zidanje še ene moške srednje šole.

Za ženski naraščaj bodo začasno zadostovale II. realna gimnazija na Poljanah, državna ženska gimnazija, ki je začasno na učiteljski in bo postopoma razširjena v popolno srednjo šolo ter ženska realna gimnazija pri Uršulinkah, ki ima tudi zagotovilo, da bo razširjena na popolno.

Državna ženska realna gimnazija, ki je začasno na učiteljski, bo morala dobiti lastno poslopje, ker Slovenija mora imeti tudi svoje državno žensko učiteljske; kajti bila bi krivica, da se zapre popolen srednješolski zavod, ki je uspešno deloval nad šestdeset let.

Se težje kot z zgradbami je z opremo in učili. Vse naše šole so urejene predvsem za pasivno šolsko delo učencev, poslušanje in učenje iz knjige; manjkajo pa delavnice in knjižnice, kjer bi se mladina učila sama raziskovanja in dela z duhom in roko. Igrišča in telovadnice bi moral biti pri vsaki šoli, ker brez tega je nemogoča sestavna telesna vzgoja.

V ljudski šoli, kjer je šolanje obvezno, naj bi dobili vsi učenci vse knjige in zvezke, ki jih rabijo v šoli, brezplačno od občin in banovine. Razlogi za to so: a) pedagoški, ker učenec se bo bolj z veseljem poprijel učenja, ako bo imel knjigo takoj v začetku leta, učil se bo knjigo varovati in spoštovati, ker je last šole, t. j. skupnosti; b) socialno-etični; v šoli so vsi učenci enaki, imajo enake dolžnosti, pa tudi enake pravice, brez ozira na imovinske razmere staršev; c) gospodarski, ako nabavi vse knjige šolam banovinske zaloga šolskih knjig iz svojega založništva, se že s tem vzgoja.

— Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa odstranjuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefove« vode izbornu urejuje funkcije črev.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15.485, 26. V. 35.

pocenijo knjige za 25%. Kraljevska banska uprava je že za prihodnje proračunsko leto zvišala postavke za knjige siromašnim učencem v svojem proračunu in v proračunskih kraljevih šolskih odbori; želeli pa je, da se ta akcija čimbolj pospeši.

Na vseh področjih šolskega dela je tehnika človeku pomočnica, le pri šolskem delu smo silno boječi in počasni pri uporabi tehničnih pridobitev. Radio se je v ljudskih šolah že nekoliko uveljavilo, kino, najmočnejše vzgojno sredstvo ljudskih množic v mestu, ne more še pri nas priti do veljave v šoli.

Modernega zemljepisnega, zgodovinskega, prirodopisnega in tehnološkega pouka si ne moremo misliti brez filma. Filmov iz obče zgodovine in tehnologije dobimo iz tujine; iz narodne zgodovine in poznavanja domače zemlje, jih moramo sami napraviti in urediti tako, da bodo šolam na razpolago. Skrbeti moramo, da se to najboljšje sredstvo pouka čimprej uvede v vse naše šole.

Stik med šolo in domom ni še dovolj globok, da bi lahko s tem podprli in spravili v sklad učno in vzgojno delo doma in šole. Zato nam je nujno potreben list za starše.

Zveza društev »Šola in dom« izdaja in zalaga v priročni obliki dela srbohrvatskih, francoskih in nemških klasikov, ki so predpisana po učnem načrtu za srednje šole. Do sedaj so izšle naslednje knjige: Perault: Contes de Fées, Seneca: Karanfil s pesnikov groba, Narodne pesmi (srbohrv.). I. in II. zvezek, Ludwig: Der Erbfürster in Grimms: Märchen I. in II. zvezek.

V letu 1934 je Zveza začela akcijo za ustanovitev poklicne posvetovalnice, ki pa se ni mogla izvesti zaradi pomanjkanja denarnih sredstev. Lani je ponovno pričel s to akcijo VIII. oddelek kr. banske uprave in prav bi bilo, da se zberejo sredstva za to prepotrebno ustanovo.

Izmed akcij, ki jih je Zveza izvršila v pretekli poslovi dobi, je tajnik omenil med drugimi veliki manifestacijski shod staršev v Mestnem domu, 8. maja 1934 in o uspehu deputacije, ki se je zgledala pri tedanjem načelniku za srednje šolstvo v ministrstvu prosvete g. Baludžiču, ki je bil tedaj v Ljubljani. Člani deputacije so povedali gospodu načelniku, katere so naše največje težkoče v na-

Dve nesreči pri sekanju drevja

Eden je mrtev, drugi se bori s smrtjo

Maribor, 2. marca.

Iz Murske Sobotice nam poročajo o dveh usodnih nesrečah, ki sta se pripetili na isti dan in na istem mestu ena za drugo. V neposredni bližini Murske Sobotice, v občinski fazaneriji, kakor se naziva občinski gozd v Bereku, podira okoli 100 delavcev močnejše breste in hraste, s katerimi je gozd zaraščen. Dosedaj se je podiranje vršilo brez vsake neizgode, dokler ni napočel usoden dan, ki je zahteval kar dve žrtvi. Delavci so razdeljeni po običajni na majhne skupine, ki vsaka za seboj podira drevo. Kadar se začne deblo nagibati, da skupina, ki ga podira, signal, naker se delavci pri drugih drevesih umaknejo. Tako je bilo tudi sedaj pri močnejšem brestu, ki ga je podirala skupina delavcev Kalamarja. Ko se je začel brest nagibati, je dal vodja skupine signal in delavci v soseščini so odhiteli proč od nevarnega mesta v zavetje. Samo 33 letni delavec Franc Gomboš ni zbežal proč, temveč se je etenil za deblo hrasta, katerega je sam podiral. Misleč, da je za drevesom dovolj zavarovan. Po

Univ. profesor dr. Král

25 let med nami

Danes pred 25 leti je stopil v službo kranjske dež. vlade kot stavbni praktikant g. Alojzij Král, danes redni profesor na slovenski univerzi v Ljubljani. Bil je rojen 1. 1884. na Moravskem, se je pa pri nas tako zelo udomačil, da ga štejemo kar za svojega, zlasti, ker se je vsem prikupil po izredni ljubeznivosti svojega značaja.

Narodna vlada je dr. Krála v prevratnem času imenovala za gradbenega komisarja, na univerzi pa je postal izredni profesor l. 1920. Njegovih zgradb je veliko, posebno slov. šentjakovski most v Ljubljani. Po svoji znanstveni in praktični delavnosti se dostojno pridružuje onim, ki so pridobili naši univerzi ugled v jugoslovanski državi in v inozemstvu in njegovi izsledki na polju lastnosti gradbenih materialov se objavljajo v najuglednejših inozemskih strokovnih revijah. Dasi ko mu druge univerze ponujale mesta v neprimerno ugodnejših pogojih, nego so pri nas, kjer se naš najvišji znanstveni zavod tako skromno dotira, je dr. Král, medtem, ko so nekateri drugi našo univerzo zapustili, ostal na svojem mestu, da pomaga našo tehniko dvigniti na dostojno višino.

Predvsem pa je dr. Král največji prijatelj naše akademski mladine in se ves čas prizadeva za izboljšanje njenega bednega socialnega položaja. Sodeloval je pri ustanovitvi akademske bolnišnice blagajne l. 1929 in bil dolgo let njen blaginjak, že od ustanovitve pa je predsednik akademskega podpornega društva, tako da velja za pravega očeta slo-

Ljubljansko semenišče

(Nadaljevanje.)

Ko je bil dne 21. junija 1773 razpuščen jezuitski red, je prenehalo poučevanje v bogoslovnici. Zato so nekateri kandidati nadaljevali študije samo še do leta 1784. Z razpustom ni bilo priznane niti kolegiju v Gornjem gradu, niti ljubljanskemu semenišču, ki so ga morali po odloku z dne 10. decembra 1784. zapreti. Z novo določitvijo mej ljubljanski, lavantinski, krški, tržaški in gorški škofiji leta 1782 kakor tudi s povzdigo ljubljanske škofije v nadškofijo leta 1783. je postalo semenišče še bolj občutno potrebno. Knezoškof Karol grof Herberstein je s posebno, dobro utemeljeno vlogo na vlado protil za zopetno otvoritev semenišča ter obenem predlagal: semenišče naj se nastani v bivšem, tedaj praznem jezuitskem kolegiju, kateremu naj se priključi v neposredni bližini se nahajajoči »Seminarij pauperum«, a stroški zanje naj se poravnajo z inštitjem razpuščenega jezuitskega kolegija v Ljubljani in Gradu. Medtem pa je bil izdan leta 1783. najvišji odlok o ustanovitvi generalnega semenišča za Kranjsko v Gradu, kamor je odšlo v enem letu iz Ljubljane petnajst kandidatur. Ustanove, ki jih je imel »Collegium Carolinum«, kakor tudi ustanovo »trzydziestne duchowne bratovščine« sv. Filipa Nerija, ki je znašala 14.503 gld., so dodelili graškemu generalnemu semenišču. Po razpustu naposled imenovane bratovščine pa je knezoškof Mihael baron Brigido s pismom z dne

12. novembra 1790 prosil vlado za izplačilo omenjenih ustanov. Ko je bila njegova prošnja uslišana in je prejel dotični znesek, je dal na novo pripraviti »Collegium Carolinum« za trideset semeniščnih. Dne 10. junija 1791 je bilo škofijsko semenišče v Ljubljani zopet dovoljeno. Predavali so v takratnem, za šolo pripravljene franciškanskem samostanu na sedanjem Vodnikovem trgu, odkoder so se franciškani preselili v svoje današnje bivališče, kjer so bili nastanjeni pred njimi avguštinci. Kranjskim deželnim stanovom je prodal poslopje bivšega franciškanskega samostana verski zaklad dne 17. oktobra 1787, da so otvorili v njem licej. Francoski učni red je povzdignil bogoslovno za prvi vseučiliški študij centralne visoke šole za ilirske pokrajine, ki so obstajale iz štirih fakultet: teološke, juridične, filozofske in medicinske. Izza leta 1811. se je imenovala ta centralna visoka šola akademija.

Ko so Francozi odšli, so podrli obzidje za semeniščem in prostor zasadili z drevesi. Ker je bilo odslej tu javno šetališče, je odprl mestni magistrat v svojih pritličnih prostorih semenišče kavarno. Deželna vlada pa je že po nekaj mesecih z odlokom z dne 25. maja 1816 kavarno zaprla. Nato se je vselil v te prostore še bolj neprijeten najemnik, ki je kuhal kosti in izdeloval klij. Toda tudi on ni mogel dlje časa tu ostati, ker njegov obrt ni bil primeren za to hišo. Knezoškof Anton Alojzij Wolf je leta 1853 spred navedeno služnost mestnega magistrata iz leta 1708. odpravil s tem, da jo je odkupil z 2000 gld., o čemer priča pogodba z dne 20. januarja 1853.

Samo, da ne zakašljam!

Kašelj preprečuje

Bronchi

bonbon!

PROIZVOD »UNION« ZAGREB

šem srednjem šolstvu, ter da je edina možna rešitev v samoupravi slovenskega šolstva.

Gospod ravnatelj Kveder Dragotin je poročal o delu ptujskega društva in o stanju šolstva v Ptuj. Gimnazijsko poslopje, kakor tudi obe okoliški ljudski šoli sta v slabem stanju. V društvu sodelujejo predvsem starši, ki žele večjega stika z učitelji in profesorji.

Gospod Aldisek je poročal o društvenem delu v Trbovljah. Delavstvo kaže silno skrb za šole in želi, da bi se čim prej razširila meščanska šola in dobila novo poslopje tudi ljudska šola. Med šolsko mladino je hudo razširjena tuberkuloza. Preko 50% šoloobveznih otrok je okuženih po tuberkulozi. Akcija za šolsko polikliniko je dosegla že dovoljenje kr. banske uprave za ustanovitev. Potrebna je še zgradba. Sedanja občinska uprava podpira to akcijo. Otroci so v splošnem premalo in preslabo hranjeni; zdravniški pregled je ugotovil, da je 74% otrok potrebno popravila zob.

Gospod Vidic Drago je poročal o delu društva na Senovem. Starši radi obiskujejo predavanja. Težka gospodarska kriza je hudo prizadela senovske rudarje in s tem tudi mladino, ki trpi pomanjkanje ter se kažejo podobne posledice kot v Trbovljah.

V prav takih razmerah živi mladina tudi v drugih krajih kakor kažejo poročila društev. Upravi je bila izglasovana razrešnica.

Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor z do-ločilom, da vsako društvo izbere potem svojega zastopnika v Zvezin odbor.

Josip Gselman — 80 letnik

Hoče 1. marca.

Te dni je gospod Josip Gselman, gostilničar in posestnik obhaja 80 letnico svojega rojstva. Jubilar je v Hočah in daleč naokoli znana in spoštovana osebnost. Od svojih mladih let je znan po svoji marljivosti in poštenosti v zasebnem in javnem življenju, katerega se je vneto udeleževal. V dobi hudih narodnostnih bojih v mariborski okolici je bil med prvimi borci za naše narodne pravice in je zaradi svoje narodne zavednosti moral pod Avstrijo mnogo trpeti. Dolga leta je bil član občinskega odbora v Hočah ter odbornik mnogih naših organizacij, v katere je položil mnogo dela in truda.

Gospod Gselman je skozi vse svoje življenje uravnaval po krščanskih načelih in je zato njegovo življenje tako plodono. Svojo družino je vzgajal v pravem krščanskem duhu. Med svetovno vojno ga je hudo potrla smrt sina edince, ki je padel na fronti. Takrat se je umaknil iz javnega življenja in se posvetil le svoji družini in svojemu poklicu.

K lepemu življenjskemu jubileju mu tudi mi častitamo in mu želimo, da bi še mnogo let preživel v zdravju in zadovoljstvu!

Pogreb vzornega mladega javnega delavca

Kamnik, 1. marca.

Zadnja pot Franca Jagodica je bila prav veličastna in je pokazala, kako spoštovan in priljubljen je bil dragi pokojnik. V sprevodu so nosili številne krasne vence in šopke. Pred krsto je korakalo članstvo društva »Kamnik« z društveno zastavo na čelu pod vodstvom predsednika g. dr. Zvoljaka. Pogreb je vodil ob asistenci gospod kanonik in dekan Matej Rihar. Za krsto smo poleg žalujočih sorodnikov opazili razne odlične osebnosti, med drugimi okrajnega načelnika g. Kosijskega, okrajnega sanitetnega inspektorja g. dr. Julija Polca, člana banskega sveta g. dr. Fr. Vidica, zastopnika državne smodnišnice kapetana g. Blatnika, predsednika županske zveze g. Nandeta Novaka, zastopnike mestne občine in druge. Pevski zbor mu je zapel žalostinke pred hišo žalosti, v cerkvi in na grobu. Z gniljivim govorom se je poslovil ob odprtem grobu od pokojnika bivši dolgoletni kamniški kaplan g. Miha Jenko, ki sta s pokojnikom dolgo vrsto let skupno delovala v raznih organizacijah. Francu Jagodicu, ki je toliko doprinesel v dobrobit javnosti, bomo ohranili trajen, hvaležen in časten spomin. Naj mu sveti večna luč!

Umetni vžigalniki

Ker stopi nov pravilnik za umetne vžigalnike v veljavo šele dne 29. aprila 1937, nas prosi glavni oddelek finančne kontrole Ljubljana mesto, da popravimo njegov dopis, objavljen v nedeljski številki »Slovenec« dne 21. II. 1937 v toliko, da do tega dne, t. j. do 29. aprila veljajo še stari predpisi, tedaj tudi zaplemba vžigalnikov.

Občinske volitve v Zibiki

Preteklo nedeljo so se vršile ponovne volitve v novo ustanovljeni občini Zibika. Kakor smo že poročali, je dobila JRZ lista Roka Planiška 183 glasov in 15 odbornikov, opozicijska lista z nosilecem Gobec Josipom pa 158 glasov in 3 odbornike.

Te ponovne volitve so se vršile radi tega, ker je Upravno sodišče v Celju prejšnje volitve z dne 18. oktobra 1936. razveljavilo vsled pritožbe opozicije. Upravno sodišče je namreč v svoji odločbi izjavilo, da je prišlo na podlagi zaslisanja pri do prepričanja, da so se trije glasovi, oddani za Gobca nepravilno vpisali za Planiška mesto za Gobca. Na ta način je bilo torej od po volilnem odboru ugotovljenih 154 glasov odšteti 3 glasove in jih prišteti Gobcu, tako, da bi bil rezultat za Planiška 151 glasov, za Gobca pa 150 glasov.

Kot priče zaslisani prizadej glasovalci in člani volilnega odbora, ki so vsi glasovali za Gobca, so zatrjevali, da so ti trije volilci za Gobca, medtem ko je predsednik in zapisnikar trdil, da so se glasovi pravilno vpisovali, kakor so bili oddani, da pa seveda naravno ne moreta izključiti kakke pomote, osobito ob času, ko je bil na volilnem veliki. Predsednik je predlagal še zaslisanje raznih prič iz vrst Planiškovih volilcev o pravilnosti vpisov; Upravno sodišče pa je smatralo, da je že po zaslisanih pričah dognano, da so se trije glasovi nepravilno vpisali v dobro Planiška. Ko je nadalje Upravno sodišče ugotovilo da enega volilca, ki je volil za Planiška ni najti v imeniku pod pravim imenom, je smatralo ako se še ta glas Planišku odšteje, da ostane razmerje 150 : 150, tako, da je bilo volitve razveljaviti in odrediti ponovne volitve.

Kot rečeno je pri ponovnih volitvah dobil Gobec 158 glasov, torej za 8 glasov več, kakor bi jih bil dobil zadnjič če bi res bili sporni trije volilci volji njega. Planišek pa je dobil sedaj 183 glasov, torej 32 glasov več kot zadnjič, če bi upoštevali da bi navedeni trije še sporni glasovi pripadli Gobcu in en nevpisani volilec odpade. Seveda je bila to pot volilna udeležba večja.

Na vsak način se je pokazalo, da je večina objektivno za Planiška katera bi se bila brezdvoma že povsem jasno pokazala zadnjič, ako bi bile vse volilne predpriprave tako v redu, kakor sedaj.

Ugotoviti je treba, da je to pot nosilec opozicijske liste Gobec Josip, kot predstavnik te liste sam izjavil, da so se volitve vršile pod predstvom dr. Ogrižeka Antona v popolnem redu in da nima nikake pritožbe. Obenem pa ta izid dokazuje, koliko je dati na križanje nasprotnikov, ko gre vendar le za malenkostna nesoglasja v številu desno ali levo oddanih glasov, ki se lahko človeku pripetijo pri večjem navalu volilcev in manjši izurjenosti članov volilnega odbora.

— Pri zaprtju. motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

venskega študenta. Želimo, da bi gospod profesor dr. Král še dolgo bival in deloval med nami v prospeh naše znanosti!

Volitve v krajevno bratovsko skladnico na Jesenicah

Dne 27. februarja so bile na Jesenicah volitve za zastopstvo Krajevne bratovske skladnice, ki obstoja in posluje za delavstvo KID. Izid volitev je zanimiv, posebno še, ko slika razpoloženje delavstva KID po podpisu nove kolektivne pogodbe.

Volitve obratnih zaupnikov dne 27. jan. 1937	Volitve v brat. skladnico dne 27. febr. 1937.
SMRJ 1392 glasov	994 glasov
NSZ 375 glasov	440 glasov
JSZ 463 glasov	519 glasov
SMRJ II. 178 glasov	— glasov

Socialisti so od zadnjih volitev nazadovali domala za 500 glasov. To nazadovanje je pripisati zadržanju nekaterih njihovih predstavnikov proti dodatnemu starostnemu zavarovanju delavstva, ki ga je KID predlagala. To zavarovanje je veliko koristilo onemoglim starim delavcem, vendar so bili nekateri proti njemu. Nazadovanje je nastopilo tu tudi radi zadržanja pri podpisu nove kol. pogodbe. JSZ in NSZ sta vkljub manjšemu številu volilcev znatno napredovali, kar je znak, da zahteva delavstva več smisla za socialno zavarovanje. Dodatno pokojninsko zavarovanje še ni povsem odklonjeno in je upati, da bo končno le prišlo do ugodne rešitve za delavstvo.

Ker se je število gojencev povečalo in so bile učilnice odede v zavodu samem, se je bilo močno čutiti nedostojanje prostorov. Leta 1718. se je pisalo, da se tako zdravih, prijetnih in udobnih prostorov, kakršne ima »Collegium Carolinum« v Ljubljani nikjer drugod ne najde. Čeprav pa se je mislilo takrat o teh prostorih tako dobro, so začeli vendar sčasoma postajati premajhni in niso več ustrezali higienskim predpisom. S preureditvijo Schiffersteinovih ustanov, dovoljenih z odlokom z dne 14. avgusta 1892, so pridobili poslopju na zahodni strani proti Pogačarjevemu trgu nov del ter tako pridobili nekoliko novih prostorov. V pritličju so bile svoje dni dvorane, katere pa je vodstvo semenišča leta 1883. izpremenilo v tri čedne tržne lope.

Najpomembnejši prostor v zavodu je dvorana s prelepiimi Quagliovimi slikami iz leta 1721., v kateri je knjižnica, ki jo je ustanovila »Academia operosorum« iz ljubezni do svobodnih umetnosti. Ta knjižnica, ki šteje zdaj 10.100 knjig, je bila sprva v prostorih nad zakristijo stolne cerkve. Semenišče ima dve kapeli. Večja je posvečena Brezmadežnemu spočitju preblažene Device Marije, katere podoba je naslikal A. pl. Dahlstein leta 1768. Ob straneh oltarske slike sta sohi sv. Jožefa in sv. Karla Boromejskega. V manjši kapeli se pa čašči presv. Srce Jezusovo, katero je na steno naslikal Ljubljancan Anton Jebrač. Ob straneh sta sohi sv. Marijete Alakokove in sv. Gertrude (Jedriti). Ta kapelica je za šolske sestre, ki vodijo v semenišču gospodinjstvo.

Drobne novice

Koledar

Sreda, 3. marca: Kunigunda, cesarica; Marin, devica.

Novi grobovi

† V Mostah pri Štorah je umrl v torek popoldne v 50. letu starosti lončar in posestnik Anton Buser. Rajni je bil veskozi kričanskega prepričanja, dober gospodar in vedno vesele narave. Pokopali ga bodo v četrtek dopoldne. Naj počiva v miru!

Osebnosti

— Diplomirana je bila v februarjem terminu na filozofski fakulteti v Ljubljani iz pedagoške predmetne skupine gospodičina Suhadolnik Vida. — Poročila sta se v ljubljanski stolnici gđ. Justa Globočnik, učiteljica v St. Vidu pri Stični, in g. Jože Strus, uradnik Jadranske zavarovalne družbe v Ljubljani. Poročil ju je ženinov brat g. Janes Strus, župni upravitelj v Adlešičih. Lekreno čestitamo!

Svoji k svojim!

Za pranje perila uporabljajte vedno le res domače izdelke! To je

PERION

pralni prašek — naš slovenski izdelek.

— Kmečka zveza v Ljubljani ima dne 7. marca svoj redni letni občni zbor v Franciskanski dvorani. Začetek je ob 10. dopoldne. Po občnem zboru bo veliko kmečko zborovanje, na katerem bodo govorili g. načelnik Brodar, g. Puš in delegat od Okrožnega odbora v Mariboru.

— Na splošno željo članstva Oblastne organizacije, izraženo na vseh naših občnih zbiorih in sestankih. Vas prosimo za ukrep, da se z novim proračunom zboljša materialni položaj in službeno razmerje železniškega uslužbenstva našega območja, sicer grozi propad v vsakem oziru. Oblastni odbor UJN2B Ljubljana. — Gorenja brzojavka je bila odposlana: gg. predsedniku kraljevske vlade, ministrom za promet, finance, notranjih zadev in g. dr. M. Kreku, predsednikom skupščine in senata ter vsem narodnim poslancem in senatorjem dravske banovine.

— Harry Piel došel v Split. Znani filmski igralec Harry Piel je v ponedeljek z brzovlakom prišel iz Nemčije v Split, odkoder je odpoval naprej v Dubrovnik, kjer bo ostal mesec dni, kakor smo že poročali.

— Kletarski tečaj bo v soboto, dne 6. marca na banovinski kmetijski šoli na Grmu. Obravnaval bo ravnanje z vinom s posebnim ozirom na letnik 1936. Tečaj bo teoretičen in praktičen. Vršni se od 8. do 12. ure dopoldne in od 14. do 17. popoldne. Oddaljeni udeleženci dobijo na zavodu kosilo.

— Vremenska napoved. Evropa: Nad britanskimi otoki še divja ciklon, ki ima za posledico oblačno vreme in dež. Sneg v severo zahodnih krajih Evrope. Hladni val z vedrim vremenom se nahaja nad Rusijo. Temperatura se bo znižala. — Jugoslavija: Oblačno v vsej kraljevini, nekoliko vedrin v Dravski banovini. Dežuje v vzhodni polovici, sneži v panonskih delih. Temperatura se je znižala po vsej državi. Najnižja je zabeležena v Ljubljani — 3, najvišja v Nišu plus 16. — Napoved za danes: Oblačno po vsej kraljevini z malimi vedrinami v severnih in zapadnih krajih. Tu in tam sneg. Temperatura se bo znižala.

Od 11. do 15. marca z avtobusom na dunajski velesejem; cena vožnji 360 Din. Za Veliko noč v Rim, Neapelj in Firenze (8 dni), ter v Benetke in Padovo (4 dni). Informacije in prijave v izletni pisarni Okorn, hotel »Slon«, Ljubljana, Telefon 26-45.

— »Kmečka žena.« Te dni je izšel nov list »Kmečka žena«, namenjen našim kmetijskim gospodinjam. Izdaja ga poseben konzorcij, katerega predstavlja Franja Brodarjeva iz Hrastju pri Kranju. Upravo vodi Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se list tiska in naroča. List bo izhajal 12-krat na leto, letna naročnina znaša 20 Din, posamezna številka stane 2 Din. List bo, sodeč po prvi številki, ustrezal vsem potrebam naših gospodinj, ki ga bodo gotovo z veseljem sprejele.

— Po vsej Sloveniji širni gre glas, CIMEAN zobna krema, ta je za nas!

— 50 mladih fantov je odplovalo z jadrnico iz Šibenika proti jugu. V Šibeniku je zbudila veliko pozornost vest, da je večja skupina mladih ljudi, delavcev, dijakov in drugih v noči od preteklosti sobote na nedeljo z motorno jadrnico odplovala iz Šibenika proti jugu Dalmacije. Med potjo jih je pa zatekla nevihta in jih prisilila, da so morali pristati v pristanišču Grebanci. Od tam so nadaljevali svojo pot peš, trije so se pa vrnili v Šibenik. Mladim fantom, 50 po številu, se je za hotelo pustolovščin in so se zato podali na pot.

— Iz valov ga je rešil. V Sarajevu je 7-letnemu dečku padla v reko Miljacko torbica s šolskimi knjigami. Da bi rešil knjige, je deček skočil v vodo. Valovi narasle reke so dečka odnesli in bi gotovo utonil, če ne bi v zadnjem trenutku skočil za njim neki uradnik, ki se mu je po težkem trudu posrečilo, da je rešil dečka, ki so ga začele zapuščati moči.

— Pekovski pomočniki stavkajo v Banjaluki, ker njihovi mojstri ne sprejmejo kolektivne pogodbe. Pomočniki zahtevajo osemurno delo, ukinitve nočnega dela itd. Sedaj mojstri sami pečejo kruh.

— Na progi Ljubljana—Sv. Jakob—Dolsko, je začasnoukinjen avtobusni promet.

— Litanije presv. S. J. za ljudsko petje, zložil Anton Foerster; 4. natis. Izdala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena izdoda je 4 Din. Te lepe litanije so bile več let popolnoma razprodane. Na vsestransko veliko zanimanje jih je omenjena knjigarna zopet izdala in tako gotovo ustrege našim cerkvenim zborom, ki so jih veselo leto željno zahtevali. — Letos obhaja naša cerkvena glasba kakor je že poročal »Cerkveni glasbenik« dvojni jubilej. Šestdesetletnico obojstva vespomembnega Cecilijinega društva in pa stoletnico našega največjega in prezaslužnega reformatorja prave liturgične cerkvene glasbe, Antona Foersterja. Kaj Foerster pomeni nam Slovencem na polju glasbe, zlasti za cerkevne, ve vsi slovenski katoliški svet. Zato priporočamo, da se letos še posebno veliko pojo Foersterjeve skladbe na naših cerkvenih korih, da se vsaj nekoliko izkažemo hvaležne velikemu stebru in pionirju cerkvene glasbe in takopočastimo njegov slaven in nevenilni spomin.

— Lovski pes — jerebičar, lepa žival z usnjatim ovratnikom, v katerem je vrezano ime »Dob«, se je zatekel ter je sedaj v dobri oskrbi. Kdor psa pogreša, naj se oglasi in pride ponj. Naslov: Anton Možina, kretnik, Radohova vas.

— Garancija za večjo svetlobo. Prav za prav je znana znamka za kupca Osrām-D-žarnice že dosti velika garancija, ki mu daje popolno jamstvo o vrednosti tega imena prvostopne kvalitete. Pri električni razsvetljavi ne igra cena žarnice velike vloge; važnejše je, da žarnica tekom svoje življenjske dobe dobro izkoristi tok in ga po kvaliteti žarnice spremeni v večjo ali manjšo svetlobo. Na to mora odjemalec paziti, ker on kupuje vendar svetlobo. Osrām-D-žarnice imajo na sebi in na ovitku garancijsko znamko, ki označuje svetlobni učinek v dekalumenih (Dlm) in nenavadno malo porabo toka v vatih. S tem lahko vsak odjemalec ve pri nakupu Osrām-D-žarnice, točno koliko vatov potroši razsvetljava, ki jo on potrebuje. Če se glasi garancijska znamka n. pr. 100 Dlm 79 W, je lahko odjemalec siren, da ta Osrām-D-žarnica, ki ima 100Dlm svetlobnega učinka, porabi dejansko le 79 vatov. To je v resnici poceni svetloba! Vsakemu odjemalcu je dana možnost uporabe večjih tip kot doslej v svrhu znižanja svojih oči, kakor tudi za izboljšanje in zvišanje sigurnosti dobrega dela. Zakaj torej še nadalje varčevati s svetlobo? Dobra cenena svetloba se doseže pri uporabi na notranji strani matiranih Osrām-D-žarnic, ki imajo na sebi garancijsko znamko. Da nam bodo oči hvaležnejše, uporabljajmo v bodoče boljše razsvetljavo.

Ljubljana

Sreda, 3. marca:

Gledališče

Drama: Sreda, 3. marca: »Dež in vihar.« Red Sreda. — Četrtek, 4. marca: »Simfonija 1937.« Red Četrtek. — Petek, 5. marca: Zaprt. — Sobota, 6. marca: »Zadnji signali.« Premierski abonma.

Opera: Sreda, 3. marca: »Madame Butterfly.« Izven. Gostovanje tenorista G. Antona Drmota. — Četrtek, 4. marca: »Ero z onega sveta.« Premierski abonma. — Petek, 5. marca: Zaprt. — Sobota, 6. marca: »La Bohème.« Izven. Gostovanje tenorista G. Antona Drmota.

Ljudski oder

Ljudski oder vprižori dne 6. marca ob 8 zvečer in 7. marca ob 5 popoldne v franciskanski dvorani Drabosnjakovo: Igro o izgubljenem sinu. Vstopnice se dobijo v predprodaji v pisarni Pax et bonum v franciskanski pesaži.

Predavanja

Dvorana Rokodelskega doma, Komenskega ulice 12: Drevi ob 8 bo predaval g. Rudolf Stiersu. Naslov predavanja je: Zasebni delavci. Vei moramo biti poučeni o tem vprašanju. Zato naj nihče ne zamudi predavanja.

Diskusije društva »Pravnik« o načrtu o. d. z. bodo v mesecu marcu v dneh 4., 11. in 18., vsakokrat ob 18 popoldne v odvetniški zbornici v Ljubljani, Dvořakova ulica. Predmet: Nadaljevanje poglavja o varstvu in skrbstvu (§§ 261—317), o stvareh in njih pravnih razdelitvi (§§ 320—340), o posesti (§§ 341—377).

Ljudska univerza v Ljubljani. Drevi ne bo predavanja univ. prof. V. Gostiše o Agricoli kot prvem rudarskem pionirju novega veka, ker je predavatelj moral službeno odpoletovati iz Ljubljane. Prihodnje sredo bo predaval univ. prof. dr. Kidrič o Trubarju.

Sentpeterska prosveta, moški odsek ima drevi ob 8 sešalek v društvenih prostorih. Predava dr. Voršič: »Slovenec, glave pokoncu!« Pričakuje polnoštevilno udeležbo. Vabljeni so tudi mladeniči.

Slovensko zdravniško društvo priredi XXXVI. znanstveni sestanek v petek, 5. marca 1937 ob 18 v predavalnici internega oddelka obče državne bolnišnice v Ljubljani z nadaljevanjem predavanja šefa oddelka za prsne bolezni, g. dr. Franca Debeveca: o diferencialni diagnozi začetne tuberkuloze pljuč. (II. del) — Vabljeni vsi gg. zdravniki in medicinci!

Prireditve in zabave

Župna cerkev sv. Cirila in Metoda pri Sv. Krištofu. V soboto, 6. februarja ob 8 zvečer bo cerkveni koncert izbranih Riharjevih skladb. Vstopnice se dobe v župnišču pri Sv. Krištofu.

Sestanki

Redni občni zbor »Društva prijateljev pravne fakultete v Ljubljani« bo dne 12. marca t. l. ob 17 v justični palači v Ljubljani št. 66 (gremialna dvorana).

Društvena soba v Vzajemni zavarovalnici. Drevi ob 8 pevska vaja prosvetnega društva »Ljubljana« mesto. — Pevovodja.

Pedagoško društvo v Ljubljani sklicuje javni sestanek članov in prijateljev za petek, 5. t. m. v risalnici drž. učiteljskega na Rešljivi cesti. Na programu je nadaljevanje razgovora o psiholoških in pedagoških temeljih šolske reforme. Iskreno vabljeni!

Redna letna skupščina združenja krojačev, krojačije in sorodnih obrtov v Ljubljani bo v nedeljo, dne 7. marca 1937, ob 8 dopoldne v beli dvorani hotela »Union« v Ljubljani.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva 20 in mr. Gartus, Moste.

V nedeljo, dne 7. marca vsi v Union na športnogimnastično akademijo, ki bo ob 11 dopoldne

I Bolgarski pevci v Ljubljani. V torek, dne 9. t. m. bomo pozdravili v Ljubljani odlične bolgarske pevce. Na turneji po Jugoslaviji se nahaja prvi največji mešani zbor iz Sofije »Rodna pesma«, ki priredi koncerte v Beogradu, Zagrebu, Mariboru in v Ljubljani. Izvajali bodo izključno le dela iz bolgarske glasbene literature, deloma umetne zbor, deloma pa tudi njihovo prelepo in izredno interesantno narodno pesem. Na prihod bratskih pevcev iz Bolgarije, že danes opozarjamo vse koncertno občinstvo. Sedeži so v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

I Razstava Slavka Tomerlina je bila z večerajšnjim dnem po programu zaključena. Ker pa je bilo v zadnjih dneh veliko zanimanje zanjo, se je slikar Tomerlin odločil, da bo v nedeljo 7. marca ponovno razstavil slike za en dan, interesi pa si jih lahko ogledajo tudi med tednom Ker odhaja g. Tomerlin v svrhu slikarskih študij na Bled in v Kranjsko goro, ga bo med tednom nadomestoval nadzornik Jakopičevega paviljona. V nedeljo pa bo osebno prisotnoval razstavi.

I Putnik-ov posebni vlak dne 7. marca v Planico odhaja iz Ljubljane gl. kolodvor ob 6.00 ter odhaja iz Planice ob 17.50, tako da je v Ljubljani ob 21.10. Cena vožnje in vstopnica k mladinski in mednarodni skakalni tekmi 35 Din.

I Corelli, italijanski skladatelj in predstavniki baroka je napisal »Concerto Grosso« št. 8 za Sveti večer. Ljubljanska filharmonija ga bo izvajala na svojem VI. koncertu 8. t. m. v Unionu v predelavi mojstra dirigenta Rhene-Batona, ki ni le velik dirigent, temveč tudi priznan skladatelj. Poleg tega je na sporedu Haydnova simfonija št. 88. Webrova vedno sveža in očarljiva uvertura »Oberon«, Debussijev »Preludij«, Berliozov »Marche Hongroise« ter Bravničarjevi »Divertissementi«. Predprodaj vstopnic pri blagajni kina Uniona, kjer se dobe tudi sporedi. Cene od 5—40 Din.

I Kdo je utopljenec? Včeraj smo poročali o starčku, ki je ponesreči utonil v plitvem potoku Glinčici pod Rožnikom. Do sedaj so bila vsa povpraševanja zaman in niti policija, niti druge oblasti niso mogle dognati imena ponesrečenca. Ponesrečenec je bil približno 65 let star in še dobro rejen. Imel je dolge ozke sive brke in pa še dobro ohranjene sive lase. Obleden je bil v črno in nekoliko ponošeno obleko. Podloga sukniča je bila na starinski način ukrojena iz križastega blaga, perilo pa je imel dobro. V suknjiču je imel monogram J. D. Zvečer je policija ugotovila, da je utopljenec Zakotnik Jože, rojen 16. marca 1854 v Kečah, pristojen v Ljubljano, vdovec, bivši mizar, zadnji čas v stanovanju v mestni uložnici.

I Veliki vlom v Štepanji vasi. Lastnik mehanične delavnice Franc Svetek iz Štepanje vasi je petjavič policiji, da je v noči na nedeljo nekdo vlomil v njegovo delavnico. Vlomilec — nemara jih je bilo več, — je odnesel 10 usnenih sedel za kolesa, več zračnih cevi in raznih drugih kolesarskih potrebščin, nekaj zlatine in srebrnine, iz blagajne pa 1000 Din gotovine. Skupno je Svetek preцениl svojo škodo na 6.262 Din. Policija ima že nekaj sledi za vlomilcem.

I Dve ponesrečenki. Danes je ljubljanska bolnišnica sprejela dve ponesrečenki. Pol drugo leto stara Ljubica Milojčevića, častnikova hči iz Dravske ulice 1, si je danes polila obraz s krompom. Otrok je dobil hude opekline in je njegovo stanje nevarno. — Na Vodovodni cesti 70 si je pri padcu zlomila desno nogo 54-letna postrežnica Ana Jeričeva.

I Reven akademik, ki je dovršil srednjo šolo z odliko, poučuje vse realnogimnazijske predmete. Naslov pove tajništvo »Slovenca«.

Celje

c Celju avtomatsko telefonsko centralo. Predsednik mestne občine g. Mihelič je interveniral pri ministru za pošto za avtomatsko telefonsko centralo. Z zadnje seje mestnega sveta je bila poslana merodajnim oblastem resolucija, ki utemeljuje važnost in potrebo te naprave. Ker je Celje eredišče in po številu prebivalstva tretje mesto Slovenije, eredišče priznanih zdravilišč, važen center industrije obrti in trgovine ter z žalcem eredišče hmeljske trgovine, pa tudi letoviški kraj in ker se bo število telefonskih naročnikov e to napravo znatno zvišalo, zato misli celjska občina, da ni nobenega razloga več proti tej napravi. Ta naprava bi ne stala več kakor milijon dinarjev, kar bi se z zvišanjem števila naročnikov dvakrat izplačalo.

c Sestanek fantovskega oddelka bo v eredo, dne 3. marca ob 20 v Orlovskem domu.

c Ukinitve javnih električnih luči. Prejeli smo: »Ni res, da je dobavitelj električnega toka sedaj, ko ne sedi več v upravi občine, dvignil ceno za dobavo toka od 10 do 40 din za eno pavšalno luč, res pa je, da je dobavitelj dvignil ceno od 10 na 20 din, kar je sporočil že stari občinski upravi v veljavno od 1. januarja 1937 dalje.« Z odličnim spoštovanjem Alojz Šrihar.

c Delovni trg. Pri celjski ekspozituri Borze dela je bilo prijavičenih do 28. februarja 1156 brezposelnih in sicer 934 moških in 222 žensk, dne 20. februarja pa 1165 brezposelnih delavskih moči. — Delo dobe: 3 hlapi, 1 mizar, 1 kovač, 3 kuharice, 2 natakari, 2 služkinji in 1 hoteleška sobarica.

c Žrtve nesreč. Potočnik Karl, 18-letni pekovski pomočnik, stanujoč v Gosposki ulici, se je v ponedeljek pri delu opeknel z vrelo vodo po prsih in trebuhu. — Ko se je peljal 31 letni zidar Mirnik Jakob, stanujoč v Medlogu, s kolecom na delo, je padel in si zlomil desno nogo. — Janežič Oskar, 19-letni kleparek vajenec iz Trnovel, je v ponedeljek zvečer padel s kolesa ter si močno poškodoval desno ramo.

c Umrla je v Trnovljah št. 84 posestnica Kramar Marija; na Dečkovi cesti št. 12 pa žena zidarja Bolšak Ana. N. v. m. p.

c Kino Metropol. Danes ob 14 matineja »Ti in jaz«, ob 16.15, 18.15 in 20.30 »Silvija in njen žeter«.

Lukovica

V nedeljo, 28. februarja, je bila v prostorih »Zdravstvenega doma«, kot zaključek trimesečnega zimskega gospodinskega tečaja, prirejena razstava, kjer smo občudovali različna gospodinska dela domačih deklet. Velika udeležba nam je zadostila dokaz, da se naše občinstvo za to zanima in dobro pozna vrednote in vrline gospodinskih tečajev. Za veliki uspeh pa se moramo zahvaliti tudi voditeljici gospe Odlaskovi, ki je vprav sedaj vodila svoj sedemdeseti tečaj. Ker tečajnice plačajo za vse tri mesece samo po 130 din in pri našajo domače pridelke, ostalo pa prispevata banovina in občina, se jih je priglasilo toliko, da bomo imeli še pomladanski gospodinski tečaj. Koristi od tečajev pa ne bodo imele samo tečajnice, temveč tudi njih družine, kjer bo še dolgo ostalo tako potrebno gospodinsko znanje.

Puhmannov čaj

ublažuje kašelj! Originalni omot 125 g Din 35.— Dobiva se vseh lekarnah. Ogl. reg. br 1503/36.

Maribor

m Bolgarski pevci v Mariboru. V ponedeljek, 8. t. m., zvečer ob osmih nastopi v dvorani Uniona pevsko društvo iz Sofije »Rodna pesem«. Pevci, 85 po številu, bodo peli bolgarske pesmi. Občinstvo že sedaj opozarjamo na ta koncert.

m Za koliko so prodane kasarne? Včeraj smo poročali o končnem sklepu mariborskega občinskega sveta, da se prodajo kasarne vojaškemu erarju. Prodane so bile vojašnice za sledeče vsote: vojašnica Vojvode Putnika za 502.000 din, vojašnica Vojvode Mišiča za 1.809.302 din ter vojašnica kralja Aleksandra za 999.135 din. Skupno znaša kupnina 3.308.000 din, občina pa ima v pogodbi pravico, da odkupi vojašnice v primeru, da jih bi vojaški erar zopet prodal, za isto vsoto nazaj.

m Dvodnevni tečaj za sajenje, oskrbo, pomlajanje, precepjanje in gnojene sadnega drevoja se vrši v petek in soboto dne 5. in 6. t. m. na vinarstvu in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je brezplačen, teoretičen in praktičen ter traja vsak dan od 9. do 12. ter od 14. do 18. ure.

m Na cesto so ga vrgli. Iz zadnje občinske seje je »Jutro« poročalo, da je občinski svet vrgel g. Kavšek na cesto. Da bo javnost poučena o tem primeru, ga objavljamo v podrobnosti: Omenjeni Kavšek se je pred enim letom ponesrečil v delavnici avtobusnega podjetja po lastni krivdi. Občina je storila vse, da mu je omogočila rešitev enega očesa in ko je prišel iz bolnišnice v Zagrebu, so mu mestna podjetja ponudila lahko telefonsko službo, kjer bi imel plače po 8 din na uro. Te ponudbe Kavšek ni hotel sprejeti, temveč je vložil oškodninsko tožbo proti mestni občini, ki jo je pa izgubil. V decembru 1935 mu je mestni svet dovolil tudi brezplačno stanovanje, dokler bo v službi mestne občine. Ker sedaj ni več v službi, mora stanovanje zapustiti, ker ga občina potrebuje za drugega nastavljenca. Kdo je kriv, da gošpod Kavšek ni več v občinski službi, se lahko iz navedenega spozna. Le »Jutro« je čutilo potrebo, da je o tem primeru tendenciozno poročalo.

m Boštjan iz predmestja je naslov najboljši sodobne socialne drame, katero uprizori Ljudski oder v Mariboru v nedeljo dne 7. t. m. ob 5 popoldne v dvorani na Aleksandrovi 6.

m Pohorski dom, zadruga mariborskih občinskih nameštencev, ki je lastnica krasnega hotela na Pohorju, je imel občni zbor. Poročila so bila zelo zanimiva ter so pokazala, da razpolaga zadruga s premoženjem 1 milijona dinarjev. V preteklem poslovnem letu se je povečalo posestvo Pohorskega doma z dokupom novega velikega zemljišča za 70.000 din. V debati se je čula kritika, da nima zadruga dosedaj še izdelanega amortizacijskega načrta za svoje dolgeve, ki bi bil nujno potreben. Z malimi izpremembami je bil nato izvoljen dosednji odbor.

m Ponedeljsko Jutro je poročalo o nekkih dogodkih, ki naj bi se bili pripetili v nedeljo dopoldne pri dijaški maši v stolnici. Koliko so vredna »Jutrova« poročila, dokazuje demant, ki ga je »Jutro« moralo v svoji večerajšnji številki objaviti. V resnici ni bilo prav nobenega incidenta med pridigo, pa tudi pozneje se ni pripetilo ničesar, kar bi se moglo kot incident nazivati. »Jutro« je pač iz prozorne tendence tako poročalo, vodstvo, profesorji in dijaški omenjenega zavoda pa so mu za njegovo poročilo gotovo prav »hvaležni«.

m Zetev smrti. V Kosaških št. 5 je umrla Eva Klingberg, šestletna hčerka prokurista Mariborskega kreditnega zavoda g. Klingberga. — Na Koroški cesti 56 je pobrala smrt 65letno Terezijo Krajnc. — Umrl je tudi 32letni posestnik Rudolf Bauman iz Ledineka pri Sv. Ani v Sl. gor., katerega so včeraj prepeljali iz Maribora v njegovo domačo župnijo. Naj počiva v miru!

m Znižana kazen. Brnu Govediču, ki je bil 22. decembra 1936 od velikega senata mariborskega okrožnega sodišča zaradi roparskega umora 16letnega trgovskega vajenca Branka Pušaverja obsojen na smrt na vešalih, je apelacijsko sodišče v Ljubljani znižalo kazen na dosmrtno robijo.

m Dobava drv za mariborsko garnizijo se bo licitirala 6. t. m. v intendanturi štaba dravske divizije v Ljubljani. Za potrebe mariborske garnizije se bo kupilo 4203 kub. metrov drv.

Ptuj

Krajevna protituberkulozna liga v Ptujju bo imela svoj redni letni občni zbor 14. marca t. l. v posvetovalnici mestnega magistrata z običajnim dnevnim redom. Vsi člani se vabijo, da se tega občnega zbora gotovo udeležijo. Ker je na občni zbor dovoljen vstop vsakemu, se vabijo vsi prijatelji te humane ustanove, da se udeležijo polnoštevilno občnega zbora. Kakor mešanstvo tako tudi okoliško ljudstvo bo brezdvomno razumelo, kako potrebna je ta ustanova in da jo je treba v največji meri podpirati.

Zrtev napada je postal posestnik Postrak Franc iz Zupetice v Slov. goricah. Postrak je šel dne 18. februarja t. l. na obisk v sosednjo vas Zagorice in se precej pozno v noči vračal proti domu. Na osamljenem kraju so iznenada planili nanj trije moški in začeli udarjati po njem s koli. Postrak se je pod udarci zgrudil nezavesten na tla, kjer so ga našli domači in ga takoj prepeljali v pljuško bolnišnico. Zdravniki so se na vsi moč trudili, da ga ohranijo pri življenju, vendar je bil vsak trud zaman in so ga 25. t. m. dali prepeljati domov, kjer je še istega dne podlegel.

Sv. Jurij ob Ščavnici

Pri nas se je ustanovil odbor, ki si je dal lepo in častno nalogo, da postavi spomenik Blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Ureditelj. Na tem spomeniku bosta tudi plošči, ki bosta nosili posvetilo padlim v svetovni vojni in pa spomin na 20letnico majniške deklaracije. Spomenik bo postavljen na najlepšem mestu, na trgu pred šolo. Izvedba spomenika je poverjena akad. kiparju g. Niku Pirnatu iz Ljubljane, kar jamči, da bo delo mojstrsko. Obrnili smo se na vse domačine in tudi druge rodoljube s prošnjo, da našo veliko delo podprejo, da dobi lepa Prikljpa prva kraljev spomenik.

Slovesno odkritje bo 30. maja 1937 in prosimo že sedaj vsa društva, da ta dan upoštevajo in rezervirajo samo za nas.

1. izkaz poslanih prispevkov: Vilar, trgovec, Ljutomer, 100 din; Fr. Hojs, žel. svetnik, 100 din; Fr. Čireš, organist, Maribor, 100 din; Oto Ploj, notar, 30 din; Drago Rosina, trgovec, Maribor, 50 din; Ivan Vogler, industrijalec, Petajinci, 100 dinarjev; Drago Kocmut, orožnik, Cirkovci, 25 dinarjev; Frakaš J., trg. pomočnik, Ljutomer, 15 din; Zenkovič Ema, učiteljica, Trbovlje, 100 din; dr. Repič, zdravnik, Sevnica, 100 din; Perger Matija, šol. upravitelj, Maribor, 100 din; Hrašovec Anton, ekonom, Rače, 50 din. Roljaki! Posnemajte!

V naših kliringih smo aktivni

Iz poročila Narodne banke

Na koncu leta 1935 je znašal saldo v kliringih v našo korist 241,2 milij. stabilizacijskih din. ta saldo pa se je v roku leta 1936 znatno zmanjšal. Seveda pa pri tem ni vstopela devalvacija, ki je nastopila v nekaterih državah, s katerimi imamo urejen plačilni promet na podlagi kliringov itd.

Naslednja tabela nam kaže stanje naših aktivnih in pasivnih kliringov v milij. stab. din za zadnja leta:

	kliringi aktivni	pasivni
1934	202.75	288.6
1935	476.8	285.64
1936	432.1	324.4

Iz tega pregleda je razvidno, da se je naš saldo v aktivnih kliringih znatno zmanjšal, dočim so se povečala naša dolgovanja v za nas pasivnih kliringih. Zanimivo je primerjati prejšnja leta. Iz poročila Narodne banke za 1934 je poznati, da smo leta 1934 v začetku dolgovali v kliringih inozemstvu okoli 11 milij. din, na koncu leta pa smo postali aktivni. Od tedaj naprej se je položaj za nas izboljšal tako da smo na koncu leta 1935 dosegli aktivnost v znesku 241,2 milij., kar se je pa lani zmanjšalo na 107,07 milij. din. Poleg tega imamo še v Nemčiji specialno terjatev v znesku 24,5 milij. din, ki izvira najbrže iz turističnega prometa, da je znašal na koncu leta 1936 naš aktivni saldo v vseh kliringih 132,15 milij. din.

Nakup zlata

Lani je znašala produkcija zlata v domačih rudnikih, ki je bila vsa prodana Narodni banki 2.614 kg (1935 2.444 kg in 1934 1.175 kg). Vrednost odkupljenega zlata do domačih rudnikov je znašala lani 98,64 milij. stab. din, odn. s primom 126,75 milij. din (leta 1935 92,25, oz. 118,54 milij. din, 1934 44,84 in 57,0 milij. din). Od zasebnikov je nadalje Narodna banka lani v državi kupila zlata za 7,8 milij., 1935 pa 35,84 milij. stab. din. Skupno je torej lani Narodna banka kupila v državi od rudnikov in zasebnikov zlata za 188,1 milij. din s primom (1935 164,75, 1934 137,1 milij. din).

Lani je nadalje Narodna banka odkupila srebra za 2,8 (2,9, 2,0) milij. din. Odkupna cena je bila 700 din za kg čistega srebra.

Izprememba uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov. Agencija Jugoslovanski kurir poroča iz Beograda, da vlada ne bo predložila nobenih amandmanov glede kmetijske zaštite, ampak bo potrebne izpremembe v uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov izvršila s posebno uredbo na podlagi pooblastila v finančnem zakonu.

Zmanjšanje državnega proračuna. Iz Beograda poročajo, da je finančni minister predložil skupščini nekatera zmanjšanja izdatkov v proračunu. Gre za 39 milij. Večje postavke so med drugim: 25 milij. din za odplačilo dolgov za gradbo železnice, 15 milij. za amortizacijo švedskega posojila. Povečajo se pa materialni izdatki senata za 0,8 milij., apelacijskih sodišč v Beogradu in Skoplju za 0,48, univerze v Beogradu za 0,73 milij., zmanjšajo pa se vojnega ministrstva za 0,23, apelacijskega sodišča v Zagrebu za 226.000 din in v Ljubljani za 254.000 din. Nadalje so izvršena še nekatera večja in manjša povečanja ter zmanjšanja.

315 milij. novih blagajniških zapiskov vpisanih. Do 1. marca je bilo vpisanih novih državnih blagajniških zapiskov 315 milij. din. Pričakuje se, da bo do konca marca vpisana vsa vsota 500 milijonov din. Opaža se za vpis veliko zanimanje inozemcev, ki imajo znatne vsote zamrznjenih terjatev pri nas.

Likvidacija. Kartro podjetje Trostli, d. d. v Zagrebu, sklicuje za 10. marec 1937 glavno skupščino, na kateri bo družba sklenila likvidacijo in izbrala likvidatorje. Računski zaključek družbe za leto 1934. izkazuje pri glavnici 300.000 din izgube za 1935 231.000 din, prenosa izgube za 1934 pa je 12.000 din, skupno torej 243.000 din izgube, bilančna vsota je znašala 0,76 milij. din.

Proračun drinske banovine. Banskemu svetu drinske banovine je predložen proračun za 1937-1938. Na zasедanju je izjavil načelnik fin. oddelka, da znašajo dohodki v predlogu novega proračuna samo 51.730.000 din, dočim so znašali za 1936-1937 62.777.000 din. Ker pa ni mogoče dobiti kritja za proračun, bo drinska banovina najela posojilo 30 milij. din. Izdatki v novem proračunu so povečani za 15.607.000 na 78.384.600 din, največ radi vzdrževanja ljudskih šol, za kar je treba 11 milij. din. Od vseh izdatkov odpade na redne 68,5 milij. ali 87,41%, na izredne pa 9,865.000 din ali 12,59%.

Svetovna trgovina v letu 1936. Nemški državni statistični urad objavlja za 26 evropskih in 26 izvenevropskih držav podatke o njih zunanji trgovini za zadnje četrtletje 1936 in s tem za celo leto 1936. Iz tega pregleda je razvidno, da je znašal v 4. četrtletju 1936 uvoz v te države 13,4, izvoz pa 12,9 milij. mark, dočim je v 3. četrtletju znašal uvoz 12,3, izvoz pa 11,3 milij. mark.

Kredit Narodne banke

Leta 1936 se je poznala na denarnem trgu večja likvidnost. Radi tega so denarni zavodi reeskontirali pri Narodni banki svojih menic za 680,4 (1935 773,2), imeli pa s povprečno v roku leta terjatev pri Narodni banki 183,36 (122,1) milij. din.

Naslednja je razdelitev dolžnikov v eskontu po poklicih v milij. din.

	1934	1935	1936
izvozniki	115,4	116,2	106,5
uvozniki	71,2	71,0	66,8
industrija	427,9	407,3	414,9
obrtniki	22,8	22,9	23,4
den. zavodi	842,1	848,8	769,3
kmet. zadruge in zveze	29,6	38,6	51,5
ostali	19,8	23,1	26,1

Lani so se povečali dolžniki v industriji in pri zadruzah, dočim so se izredno zmanjšali denarni zavodi.

Nova podružnica Narodne banke v Užicah.

Finančni minister je dovolil Narodni banki, da odpre svojo podružnico v Užicah.

Podpore Narodne banke.

Poslovno poročilo Narodne banke omenja med drugim, da je banka podprla sejme v Ljubljani in Zagrebu ter je sedaj sklenila dati tudi družbi belgajškega veleposlana pol milijona Din, in sicer 200.000 Din takoj, ostanek pa v 2 letnih obrokih.

Pošiljatve izseljencev.

Narodna banka navaja v svojih poročilih nekaj let nazaj sem tudi statistiko o vsotah, ki so jih poslali naši emigranti v državo. Letno poročilo za 1929 prinaša prvokrat take podatke, in sicer za leta 1926-1929 v dolarjih. V naslednjih letih so prišle te-le vsote od emigrantov v našo državo v milijonih Din:

Leta 1930 739,54, leta 1931 573,1, leta 1932 206,4, leta 1933 122,3, leta 1934 119,8, leta 1935 192,0, leta 1936 214,5.

To pomeni, da so se pošiljatve lani zopet ponovno povečale ter so za okoli 100 milij. višje kot so bile najslabšega leta 1934.

Borza

Dne 2. marca 1937.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen na 237,20-238,80.

Avstrijski šiling je v Ljubljani popustil na 7,85-7,95, v Zagrebu na 7,8150-7,9150, v Beogradu na 7,80-7,90.

Grški boni so beležili v Zagrebu 30,90-31,65, v Beogradu 31,65 blago.

Italijanske lire so nudili v zasebnem kliringu v Zagrebu po 2,30, v Beogradu po 2,35. Španske pezele so nudili v Zagrebu po 2,75.

Nemški čeki so v Ljubljani popustili na 12 do 12,20, v Zagrebu na 11,92-12,12, dalje so v Zagrebu beležili za konec marca 11,90-12,10, za sredo aprila 11,8550-12,0650, za konec aprila pa 11,92-12,12. V Beogradu so beležili 11,8630 do 12,0630.

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 1.535,048 din, na belgajski pa 5.048,000 din. Efektivni promet je bil v Zagrebu slab pri neizpremenjeni tendenci, dočim je v Beogradu znašal 1.760.000 din.

Ljubljana, tečaj s primom:

Amsterdam 100 hol. gold.	2392,67-2407,26
Berlin 100 mark	1756,02-1769,90
Bruselj 100 belg.	735,95-741,02
Curib 100 frankov	996,45-1003,52
London 1 funt	213,31-215,36
Newyork 100 dolarjev	4338,50-4374,82
Praga 100 frankov	208,17-204,61
Praga 100 kron	152,33-153,44
Trst 100 lir	229,24-232,32

Curib: Belgrad 10, Pariz 20,385, London 21,435, Newyork 438,5, Bruselj 73,85, Milan 23,08, Amsterdam 239,95, Berlin 176,30, Dunaj 78,40 (81,75), Stockholm 110,50, Oslo 107,70, Kopenhagen 95,70, Praga 15,29, Varšava 83, Budimpešta 86, Atene 3,90, Carigrad 3,45, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,465, Buenos-Aires 132.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 85,50 do 86,50, agrarji 52-53, vojna škoda promptna 368 do 400, begluške obveznice 72,50-73, 8% Blerovo posojilo 91,50-92,50, 7% Blerovo posojilo 81,50 do 82,50, 7% posojilo DHB 95-96, Trboveljska 260 do 280.

Zagreb: Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 87 den., agrarji 52-52,50, vojna škoda pr. 390-400, begluške obveznice 72,50 den., dalm. agrarji 71-71,50, 4% sev. agrarji 50,50-51, 8% Blerovo posojilo 91,50-92 (91,50), 7% Blerovo posojilo 81,50-82,50, Delnice: Narodna banka 7400

den., Priv. agrarna banka 205-210, Trboveljska 260 den., Guimann 40-50, Isia 18 den., Danica 40 den., Osj. liv. 175-190, Osj. sladk. tov. 185-200, Dubrovačka 320 den., Jadranska plov. 400-455, Oceania 250 den.

Belgrad: Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 87,25-88,25, agrarji 51,75-52,50, vojna škoda promptna 401,50-402 (402, 400), 4. 400-402 (401, 400), 5. 400,50-401, begluške obveznice 73,40 do 73,75 (73,50), dalm. agrarji 71,50-71,75, 4% sev. agrarji 50,25-51, 8% Blerovo posojilo 91,50 do 92,50, 7% Blerovo posojilo 81,75-82,25, Delnice: Narodna banka 7470-7500 (7480), Priv. agrarna banka 207,208 (207,50).

Dunaj, 2. marca. Po čvrsti tendenci ob začetku borze je kasneje prevladovala neenotna tendenca, ker je špekulacija nadalje hotela realizirati tečajne dobičke. V kulisi so bili zaključni tečaji pod najvišjimi doseženimi v teku borznega sestanka. Bebelži so: Donavskosavsko-jadranska brez kupona 72,45, avstrijske stavbne srečke iz leta 1926 17,50, delnice: Donavskosavsko-jadranska 19, Landerbank 93, Narodna banka 176,50, Graz-Köflach 34,25, Steg 31,95, AEG Union 88, Siemens-Schuckert 174,50, Stewag 31,40, Magnesit 112, Trboveljska 35, Alpine 61,70, Rima Murany 120,75, Steyr-Daimler-Puch 242,75, Leykam 68,25, Semperit 60,10.

Živina

Dunajski prešiji sejem 2. marca. Prignanih je bilo 7.353 pršutarjev in 4.427 špeharjev, skupno 11.780 glav, od tega iz Avstrije 4701, iz inozemstva pa 7079. Radi velike ponudbe so cene pršutarjev, lahkih žnizale za 3 groše na začetku sejma, kasneje pa za 5 grošev. Težki poljski pršutarji so popustili za 1-2 groša. I. špeharji so narasli v ceni za 1-2 groša, dočim so cene ostalih prešitev bile neizpremenjene. Banatski prešiji so se končno pocenili za 1-2 groša. Beležili so: I. špeharji 1,71-1,73, srednjetežki špeharji 1,64-1,70, stari špeharji 1,45 do 1,54, kmečki 1,55-1,58, križani špeharji 1,58-1,66, pršutarji 1,40-1,62 šil. za kg žive teže.

Žitni trg

Novi Sad: Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet živahen.

Sombor: Pšenica: bč. okolica Sombor, gornjo bač, srem. in gornjo ban. 151-153, slav. 152-154, ban. 149-157, bč. ladja Tisa 160-162, bč., ban. potiska šlep 160-162. — Rr: bč. 187,50-140. — Ječmen: bč., srem. 63-64 kg 127,50-130, bč. spomlad. 67-68 kg 130-132,50, bar. spomladanski 67-68 kg 132,50-135. — Koruza: bč. nova garant. kval. 79-84. — Moka bč. Og. Ogg 235-250, 215-230, 195-215, 175-185, 147,50-157,50, 105 do 110. — Otrubi: bč., srem. 87-89. — Fižol: neizpremenjen. Tendence neizpremenjena. Prometa 41 vagonov.

Dobitki vojne škode

Dne 1. marca je bilo 25. žrebanje dobitkov vojne škode, pri katerem so bili izžrebani naslednji dobitki:

Serijska št.	št.	dobitek	Serijska št.	št.	dobitek
3095	691	3.000	3031	203	3.000
3092	286	3.000	3123	619	100.000
3135	370	3.000	3144	650	5.000
3133	254	3.000	3225	32	2.000
3231	969	3.000	3239	323	3.000
3294	875	3.000	3247	925	3.000
3336	915	3.000	3398	631	30.000
3372	689	3.000	3372	969	50.000
3392	303	5.000	3468	714	3.000
3503	314	3.000	3511	641	3.000
3546	581	3.000	3546	685	30.000
3549	900	30.000	3578	78	3.000
3620	629	20.000	3633	162	3.000
3636	20	3.000	3652	433	3.000
3656	661	5.000	3658	296	3.000
3661	706	3.000	3690	173	3.000
3746	456	30.000	3770	330	3.000
3860	37	5.000	3853	913	200.000
3999	471	5.000	3924	135	50.000
4053	297	3.000	4087	199	3.000
4091	1000	3.000	4136	353	3.000
4127	897	3.000	4134	122	3.000
4221	872	5.000	4238	791	30.000
4331	31	3.000	4334	964	3.000
4392	912	20.000	4414	914	3.000
4427	742	3.000	4433	317	3.000
4456	694	3.000	4456	691	30.000
4516	378	5.000	4533	809	3.000
4600	510	5.000	4611	938	3.000
4619	912	5.000	4632	756	3.000
4652	61	3.000	4655	944	3.000
4672	178	5.000	4679	381	3.000
4694	36	3.000	4692	583	5.000
4751	626	5.000	4765	868	3.000
4788	48	20.000	4790	976	3.000
4802	811	3.000	4849	488	3.000
4848	308	3.000	4856	308	3.000
4855	906	5.000	4874	208	3.000
4951	346	3.000	4990	905	5.000
5021	147	3.000	5081	328	3.000
5077	906	3.000	5091	708	3.000
5135	800	3.000	5142	184	3.000
5174	81	3.000	5232	492	3.000
5296	537	3.000	5291	426	3.000
5295	648	3.000	5295	657	3.000
5403	611	20.000	5426	545	3.000
5430	392	20.000	5471	192	5.000
5487	74	5.000	5536	167	5.000
5535	684	3.000	5588	782	3.000
5655	243	3.000	5661	282	30.000
5727	977	3.000	5770	258	3.000
5819	173	3.000	5824	137	5.000
5831	607	3.000	5832	7	3.000
5843	361	3.000	5856	842	3.000
5862	998	3.000	5886	831	3.000
5901	305	3.000	5924	116	30.000
5935	785	3.000	5969	290	3.000
5998	322	3.000	6003	599	3.000

TOGAL tablete

»godno učinkuje zoper:

reumatizem,
hrip,
bolezni vsled prehlada,
protin,
živčne bolezni,
utor (Hexenschuss),
išias in giavobol.

Togal-tablete ne ublažujejo samo bolečin, temveč pomagajo izločevati tudi sečno kislino. Zaradi tega so bili doseženi odlični rezultati v zastarelih primerih. Ker več kot 6000 zdravnikov, med njimi mnogo profesorjev, predpisuje Togal-tablete, zato tudi Vi lahko z zaupanjem kupujete to zdravilo. Togal Vam bo pomagal, kakor je tisočim drugim. Neškodljive so Togal-tablete za želodec, srce in ostale organe, ako se jemljejo v predpisanih množinah. Vprašajte svojega zdravnika. Dobivajo se v vseh lekarnah.

Registrirano S. br. 2852, 6/II, 1933.

Serijska	Štev.	Dobitek	Serijska	Štev.	Dobitek
3099	307	3.000	3031	613	3.000
3099	902	20.000	3074	615	3.000
3096	332	3.000	3124	792	3.000
3135	415	3.000	3196	898	3.000
3204	830	3.000	3221	827	3.000
3225	157	5.000	3230	164	3.000
3264	781	3.000	3274	885	3.000
3332	148	20.000	3434	819	2.000
3504	936	5.000	3500	272	2.000
3514	353	3.000	3518	958	3.000
3525	856	5.000	3537	254	3.000
3582	308	3.000	3645	191	3.000
3663	747	3.000	3681	923	3.000
3696	354	5.000	3707	853	3.000
3724	666	3.000	3730	811	5.000
3737	423	3.000	3757	366	3.000
3787	497	3.000	3806	876	30.000
3839	447	5.000	3839	455	3.000
3846	319	5.000	3881	769	5.000
3885	34	3.000	3897	393	3.000
3937	527	3.000	3944	776	3.000
3945	331	5.000	3957	168	3.000
3972	482	100.000	3969	690	3.000
3194	538	2.000	3988	735	20.000
3227	700	5.000	3993	153	3.000
3298	190	2.000	3977	987	3.000
3277	617	20.000	3990	891	3.000
3306	304	3.000	3931	238	5.000
3876	604	3.000			

Bombniki hitrejši kakor lovška letala

Strokovnjaki v letalstvu vedno znova naglašajo, kako silno naglo se razvija letalska tehnika in da letala postajajo vedno hitrejša. Še pred nekaj leti so rekli, da je dovolj, ako lovsko letalo preleti na uro 250 kilometrov. Toda moderna letala so v skoraj vseh modernih državah to število že podvojila.

Tovarne dandanes grade skoro same enokrilnike, ker se tako zmanjša odpor zraka in s tem omogoča večja hitrost. Čim bolj pa je letalo naglo, tim bolj skuša tehnika omogočiti mu, da bi lahko poletelo čim dlje. Pri tem pa je letalska tehnika prišla v zagato, iz katere je moderna znanost še ni mogla rešiti. Čim bolj je krilo narejeno tako, da zmora prenesti čim večjo hitrost, tem bolj ga je treba daljšati, kar pa zopet povzroča večjo težo. Vsled velike teže pa je letalo zopet manj zmožno za večje daljave. Tako se torej ta stvar pričenja vrteti v nekakem krogu. Novodobna tehnika silno pazi na to, da bi se v bodoče porabilo čim manj kuriva. V tem oziru so začeli dosedanje motorje na bencin nadomeščati z Dieslovimi motorji, kar se menda kaj dobro obnaša.

Zlasti za vojaška letala je velike važnosti, kdaj se bo tehnika posrečilo iznajti, da se dviganje letal v višavo še poveča. V visokih legah letalo mnogo hitreje leti, ker ima manj zračnega odpora, poleg tega pa vojaško letalo visoko v zraku ni tako izpostavljeno izstrelkom obrambnih topov, ne glede na to, da lahko letalo mnogo tišje leti in ga sovražnik ne sliši o pravem času. Zato so iz velike višine mogoči nenadni zračni napadi. Pri vsem tem pa se je izkazalo, da se je tehnika bombnih letal mnogo hitreje izpopolnjevala kakor tehnika za zgradbo lovskih letal.

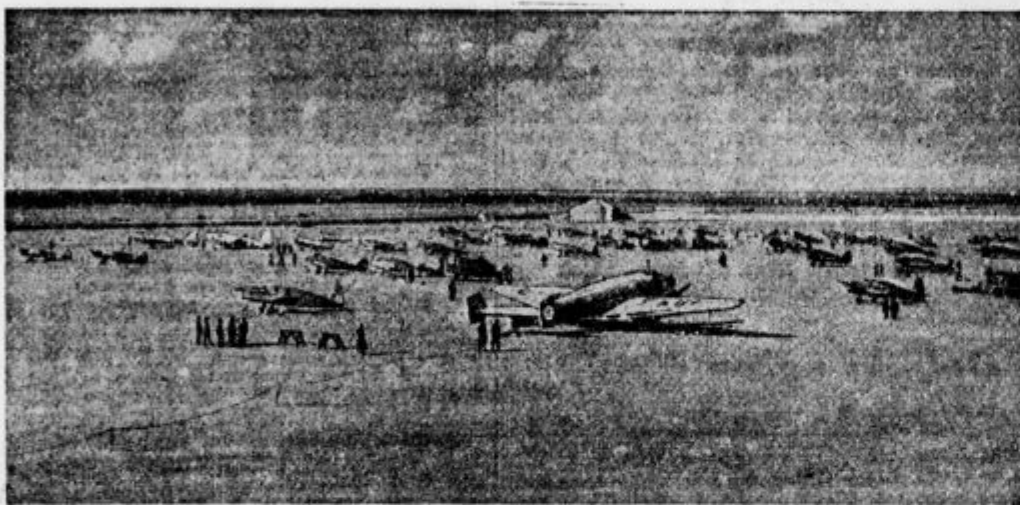
Bombniki so dandanes glavni nosilci zračnih napadov ter dandanes dosegajo hitrost 375 do 425 kilo-

metrov na uro. To so letala, ki imajo po dva motorja, ki nosijo po eno tono bomb ter morejo leteti nepretrgano 2000 do 4000 kilometrov, ne da bi se jim bilo treba med tem kje ustaviti. Lete pa ta letala lahko 8000 do 9500 metrov visoko. Nekdaj je bilo razmerje med hitrostjo lovskih in bombnih letal 3:2. Danes pa se je to razmerje premaknilo precej v korist bombnih letal.

Dandanes bi morala lovška letala dosegati hitrost 600 kilometrov na uro. Toda mednarodni rekord za suhozemska letala znaša samo 567 kilometrov na uro.

Kjer pa je zračni napad, tam je potrebna seveda tudi obramba pred tem napadom. Obramba pa mora biti ne samo a tal, ampak tudi iz zraka samega, torej zračna obramba. Nekateri izdelovalci letal gredo po stari poti in izdelujejo lovška letala z enim sedežem ter z motorjem, ki ima 1000 ali pa še več konjskih sil. Drugi pa izdelujejo lovška letala z dvema motorjema in z več sedeži. Stvar pa postaja še mnogo bolj zapletena, ker se mora tako lovsko letalo spuščati v boj z bombnim letalom. Za tak boj s težjim orjekom mora lahko lovsko letalo imeti seboj na krovu topove, če hoče biti kos močnejšemu bombniku. Če pa hočejo v lovsko letalo vdelati topove, morajo biti lovška letala mnogo večja in težja. S tem pa postanejo obenem bolj nerodna in počasnejša.

Najmodernejša evropska in ameriška lovška letala dosegajo na uro hitrost 450 do 475 kilometrov, so torej sedaj samo še malo hitrejša kakor bombniki. Sedaj prekušajo lovška letala z dvema motorjema, kar pa še ni dalo dovoljnih uspehov, da bi bilo mogoče izreči sodbe, kako so se obnesla, ali bolje, kako bi se obnesla.

Dne 23. februarja se je začela tretja mednarodna zračna tekma nad puščavo. Bil je let nad zelenimi, kateri se je začel v Kairi. Naša slika nam kaže kairsko letališče Almaza, preden se je tekma začela.

Velik snežni plaz ~~se~~ se je utrgal na italijanskem pobočju Ortlerja in je ta prizor slučajno ujel fotograf.

Samci brez časti

Ze dolgo časa se posamezni državniki na svetu trudijo, da bi zopet pospešili snovanje novih družin ter s tem pospešili tudi množitev prebivalstva svoje države. Marsikako sredstvo so že poskušali, posebno so strogo obdavčili samce, toda prav posebno vidnega uspeha niso dosegli nikjer. V tem oziru je treba priznati, da se je italijanski Museo-lini lotil te zadeve z drugega stališča, ki bi psihološko utegnil imeti precej več uspeha, kakor pa davčna sila.

Pretekle dni so imeli italijanski oblastniki v Turinu z Mussolinijem večje posvetovanje, kako bi mogli doseči v Turinu, da bi se ljudje bolj ženili. Po vsem svetu je znano, da bi se ženske že še močile, toda moških je minilo veselje za ženitev. V tem oziru nobeno sredstvo doslej ni pomagalo. Na tem posvetovanju pa so sprožili nekaj misli, katere so tudi sklenili izvesti z upanjem, da bo sedaj uspeh velik. Torej poslušajte, trdovratni samci! Med drugimi predlogi je bil sprejet predlog, da v prihodnje prav noben samec, pa naj bi bil še tako zaslužen, ne bo smel sprejeti nobenega častnega mesta nikjer! Noben, še tako zaslužen možak, ki je samec, ne bo smel več biti deležen nikakršne počastitve.

Ta predlog izhaja s stališča, da nečimernost ni samo ženska lastnost, kakor prenapeti samec večkrat poudarjajo in je velika ironija, da so samec sedaj prišli ravno za tisto, kar so na ženskah oni najbolj zasmehovali. In mislimo, da je vsaj v tem oziru turinski prefekt, ko je razglasil ta sklep, povedal nekaj resničnega in takega, kar bo najbrže pomagalo.

>Dežnik bi rad kupil. <
>Ali naj bo kaj prvovrstnega? <
>Hvala, potrebujem ga samo za slabo vreme. <

Letalska nesreča vrh gore

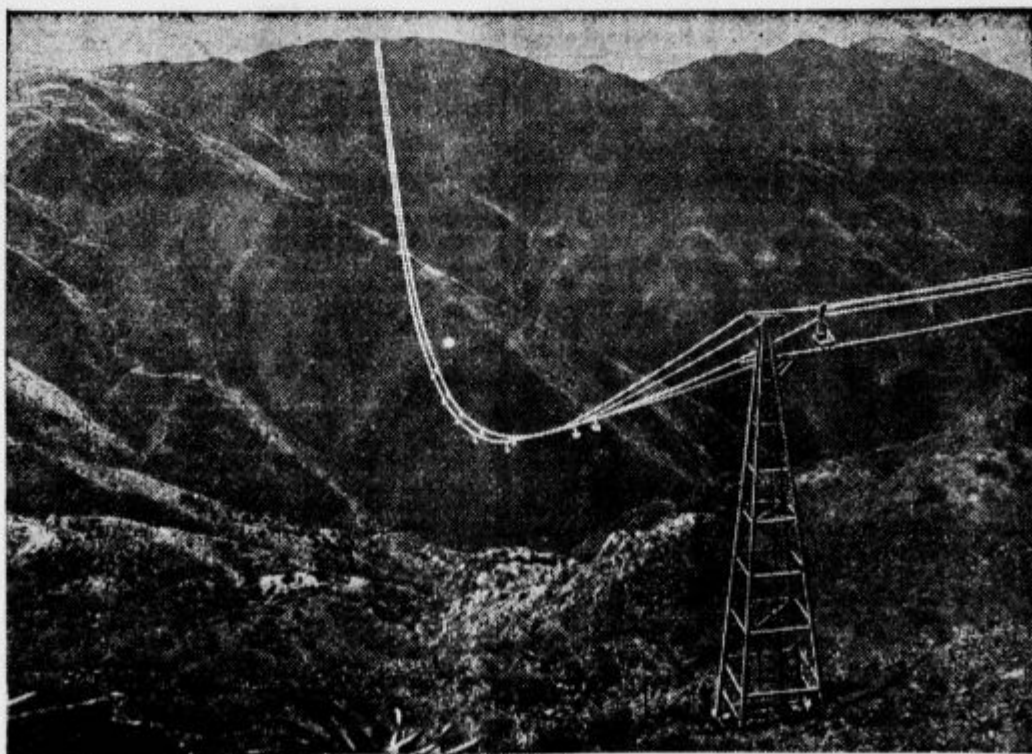
Najmanj 10 dni že pogrešajo v Avstraliji letalo, ki je izginilo brez sledu z vsemi popotniki, katerih je na letalu bilo pet z dvema pilotoma. Sedaj pa poročajo, da so to letalo slučajno našli na vrhovih mejnih gora ob Queenslandu. Izmed popotnikov sta bila dva še živa ter sta ravno delala oporoko, ko so ju našli in rešili. Vsi drugi popotniki in pa oba pilota pa so bili že mrtvi. Zanimivo pa je, da je eden izmed pilotov umrl še le potem, ko je pri tej nesreči odnesel zdravo kožo. Ko so se pilot in oba popotnika rešili na vrhu gore, je pilot odšel iskati v dolino pomoči. Pri tem poskusu pa je padel v brezno in se ubil. Ker pa letalo ni le padlo in se razbilo, ampak je pri padcu tudi docela zgorelo, je sedaj neresena uganka, kako so se mogli rešiti trije ljudje: oba popotnika in pa pilot.

★

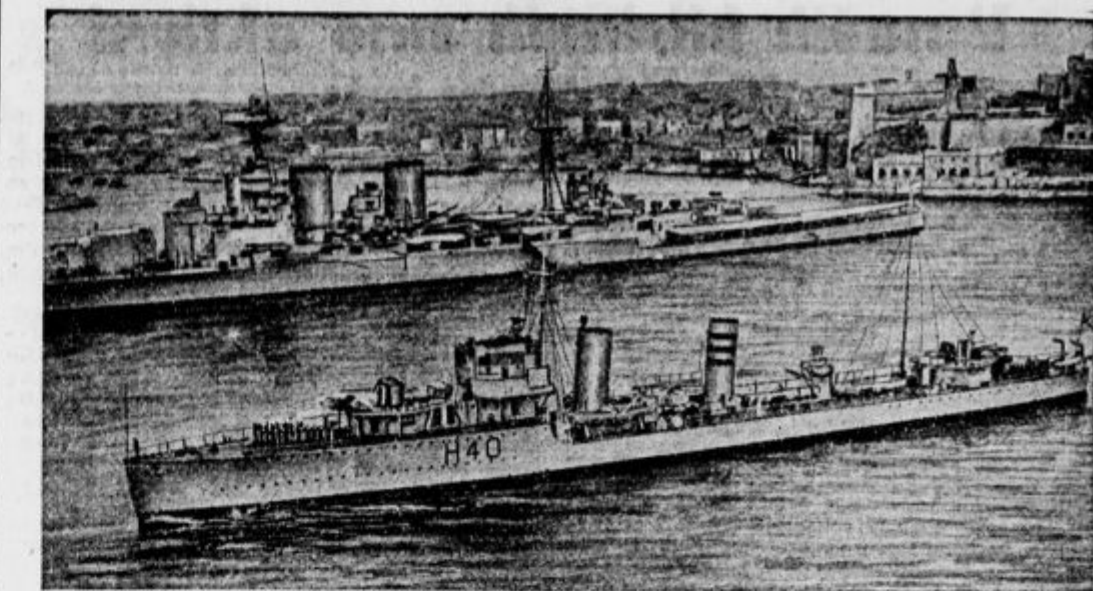
A.: »Ali kaj bolj natančno poznaš gospodično Minko?«

B.: »Da, že kot otroka eva se skupaj igrala. Takrat sva bila še enako stara.«

Žična železnica iz Masave v Asmaro

Da bi razbremenila avtomobilsko cesto in železnico iz eritrejske luke Masave v Asmaro, je italijanska vlada dala napraviti še eno prevozno sredstvo: žično železnico. Ta žična železnica je 75 kilometrov dolga ter je razdeljena v štiri glavne pododdelke. Žična železnica se začne v kraju Godaif, ki je predkraj Asmare. Ta kraj leži 2377 metrov nad morjem. V Masavo pa prihaja ta železnica na dveh različen krajih. Zaradi silno nerodnega ozemlja Italijani niso mogli napraviti te proge ravne, ampak so ji morali dati različne ovinke, vsled česar je proga postala precej daljša. Pač pa je zaradi tega vsa naprava mnogo varnejša.

Angleški rušilec plovejo od Malte proti Španiji nadzorovat špansko obal.

Pariz se pripravlja na svetovno razstavo

Velika svetovna razstava »Umetnost in tehnika sedanjega življenja«, ki bo letos v tri milijonskem mestu Pariza, bo zlasti pokazala, kaj je dosegla tehnika, ki jo more spoznati človek le tedaj, če jo vidi v obratovanju. Umetna obrt in rokodelstvo bosta na prvem mestu, saj je poglavitna zahteva naše dobe, da umetnik in rokodelca skupno delujeta.

Razstava bo navduševala umetnika, da naj svoje delo posveti ljudstvu in zaeno bo zbujala v ljudstvu smisel za kakovost umetnine. Sleherni narod bo mogel spoznati, kje naj najbolj zasidra svoje moči, da bo ondi mogel uspevati in se mogel kosati z drugimi narodi. Tako bo dobil na razstavi vsakdo kaj veselja za novo delovanje in bo mogel pomagati, da se omili gospodarska kriza in zmanjša brezposelnost. Najvažnejša naloga razstave bo pa ta, da bi iz razstavljenih snovi vseh kulturnih narodov spoznali, kako morejo narodi skupno delovati in dobiti zaupanje v novo, boljšo bodočnost.

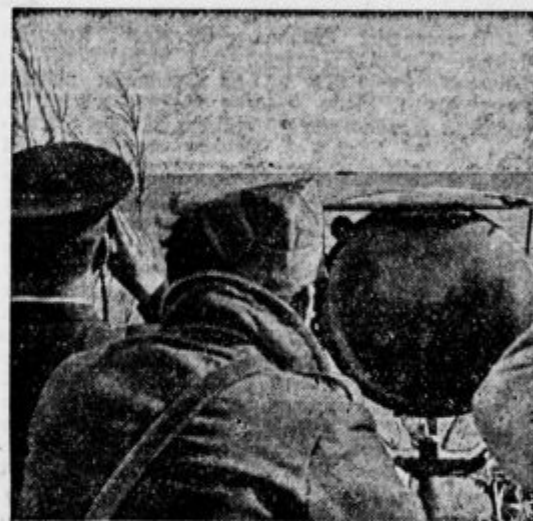
Razstavljalni prostor je narejen v obliki križa in se razteza vzdolž reke Seine 3 in pol km daleč in zavzema 66 hektarjev zemljišča. Začenja se pri trgu Focadero in sega preko Eiffelovega stolpa do Marsovega polja. V središču, to je pri Pont d'Jéna, bodo imeli inozemski razstavljalci svoj častni prostor. Tu bo tudi avstrijski paviljon in blizu bo tudi moderna dunajska kavarna. Na posebnem častnem prostoru bo velik paviljon Svete stolice, vhod vanj bo kapela z geslom »Cerkev — nositeljica vseh lepot«; držala se je bo cerkev z velikim oltarjem in 12 kapelami.

Francoske skupine bodo povsod v lepih vrtovih. Tu bodo trije muzeji in mnogo obetajoča razstava knjigotrštva in založništva. Na novo prezidani Pont d'Jéna bo vodil do Eiffelovega stolpa, ki so ga le rešili; sploščka je bilo slišati, da ga bodo radi razstave podrli. Pod stolpom in krog njega bodo razstavljalnice za fotografije, radio, daljnogledanje, reklamo, za industrijo živil in podobno. Od mostu bo veličasten razgled na otok Cygnes s kolonijalno razstavo in na tako zvani »Centre Régional« z več hišami vseh francoskih pokrajin. Ob mostu navzgor bo na levem bregu ekora 7 hektarjev prostora za razstavo. Tu in na nasprotnem bregu bodo velike lope za tehniško industrijo in trgovske trdnice. Zraven bosta dva muzeja za moderno umetnost in v »Grand Palais«-ju bodo znanstveni izdelki. V velikanski dvorani, kjer bo prostora za 10.000 ljudi, bodo proizvajali gledališke igre, ondi bodo plesi in godbe. Po reki Seini si bo moči s čolnov in ladij ogledati razstavo. Prav tako bo na razpolago velikanski zabaviščni park. V dveh velikih, posebnih razstaviščih bodo imeli prvo besedo poljedelstvo, šport in mladinska društva. Vse povsod bo vse v razkošni razsvetljavi.

Ker bo svetovna razstava takega velikanskega obsega, je seveda tudi za promet posebej poskrbljeno. Nič manj ko 33 cest bo držalo na razstavo

in 9 velikih glavnih in 16 stranskih vrat te bo vabilo v notrino. Mimo tega bo vozilo tudi četvero podzemskih železnih ljudi na razstavo in še dve železnici vrh zemlje. Po razstavi pa se boš mogel voziti s tramvajem in po električnih hodnikih in stopniščih te bo elektrika kar sama porivala dalje.

Vendar ne bo vsa ta svečanost samo v Parizu, marveč se že vsa francoska mesta pripravljajo za sprejem gostov. Povsod mislijo na prihod številnih tujcev in skrbijo že zdaj, kako jih bodo sprejeli in jim postregli. Naj bi ta svetovna pariška razstava zares zbližala narode, da si glede na kulturo in korist vsega človeštva sežejo v roke in storijo vse, da bo svet odprl oči in stopil v novo bodočnost!

Križarka bele armade (v ozadju) obstreljuje mesto Ojen. S subega ji beli opazovalec daje svetlobno signale, kako je zadela.

Rute mesto klobukov

Iz Londona poročajo, da so na zadnji dirki, ki je merodajna tudi za žensko modo, dame iz najbolj-ših angleških rodov prišle gledat dirke z rutami na glavah. Sloveča londonska modna dama slovita lady Iris Mountbatten in druge, niso imele na glavi klobukov, ampak pisane robe, kakor pri nas nekaj kmečka dekleta. Stvari se res postavljajo na glavo. Nekdaj so se kmečka dekleta postavljala s pisanimi ali svilenimi rutami na glavi, mestne gospe pa s klobuki. Dandanes pa je menda že narobe.

>Jaz imam pa res smolo! Ni bilo dovolj, da se je potopila ladja, na kateri sem se vozil! Vrh vsega tega je na tej ladji bil tudi cirkus z menežarijo. <

>Povej mi, kako dolgo si bil zaročen z Marijo? <
>Ne vem več — moja ura se je namreč takrat ustavila. <

Za bolnike s srčno boleznijo.

Cmoki s sirom (za 2 do 4 osebe)

Zavrti moraš četr litra mleka, četr litra sladke smetane, nekaj presnega masla in malo soli; nato daš osminko kg (ali malo več) dobro presejane, bele moke v vrelo mleko in vse dobro premešaš. Potem dodaš 4 jajca, drugo za drugim, in spet dobro premešaš. Vse goščo daš v tanko tkanino in iztiskaš počasi vso to goščo v vrelo vodo in režeš majhne koščke stran in pustiš, da cmoki — ki so zdaj nastali — zavro. Vzameš jih na sito in daš za hip v mrzlo vodo, koj nato pa na pekačo, ki je pomazana s presnim maslom; poliješ s presnim maslom, potreseš z nastrganim parmazanom in pečeš 10 minut v vroči pečici. Cmoki se morajo lepo nabuhiti. (Tudi za slab želodec.)

Praznik slovenske duhovne pesmi

Ljubljana, 2. marca.

Koncerti Akademskoga pevskega zbora, ki si je v zadnjih letih priboril sloves najboljšega moškega zbora v državi in to z vso pravico, pomenijo za slovensko javnost vedno znova svojevrsten kulturni dogodek. Ne moremo se sicer pritoževati nad mrtilom v našem glasbenem življenju, saj smo deležni tupa morskata pomembne ustvaritve in prireditve. Iz vsega tega stremeljenja in prizadevanja, ki mu ne moremo odreči dobrega namena in pomena, pa se APZ prepičevalno dviga kot mladika, ki se je poglajala v višino, da pokaže drugim svojo mlado silo in samozavest. Ta mladika, ki nam s svojo svežostjo in sočnostjo razgiba srca, da začnemo spet verovati vase in v slovensko kulturno rast, nam je s svojim posebnim poslanstvom po sreču najbližja in najljubša. Mnogokaj smo v krogo toku časa zavrgli, zakopali v grobnico pozabljaja kot okostenelo, staro, preživelo, ker smo hoteli biti sodobni in so nas zajeli modni tokovi in prevzeli tuji zgledi. Pa ni bilo tisto, kar smo zavrgli, okostenelo, staro, — sami smo postajali okosteneli in stari. Drugi narodi, številčno močnejši, klešejo najmanjše svoje kulturne drobe v mozaik in jih varujejo z občudovanjem vredno ljubosumnostjo. Mi pa smo sejali — da bi požel vihar.

V to našo malomarnost je odločno posegel APZ ter si na pobudo svojega pevovodje zavil rokave in šel na delo: med razvaline in grobišča odkrival zaklade naše — od tistih, ki so že zdavnaj izgubili vsak stik z dušo slovenskega podeželja — tolkaničar omalovaževane preteklosti. In zdaj moramo vedno znova strmeti nad bogastvom, ki leži za nami. Če kakšen slovenski kulturni delavec zasluži, da mu je narod hvaležen, tedaj to prav gotovo zasluži g. France Marolt, ki kot mojster kipar odlikuje obraz naše slovenske preteklosti. Neutrudno kot mravlja zbira, nosi na kup, gradi — in ko bo nekdo stopil na najvišji vrh svoje slavnosti, bo gotovo prijetna zavest, da je bil svojemu narodu zvest sin ter da mu je koristil dejansko. Da nekateri, ki bi ga morali podpreti, gledajo nanj s konkurenčno zavistjo ter presojajo njegovo delo s pristranskim merilom, mu gotovo ne more vzeti ne poguma, ne volje in vere vase.

Tokrat je APZ po enoletnem molku nastopil številčno sicer skrčen, glasovno pa — kolikor morem presoditi kot neglasben — prečiščen in predstavlja zdaj kompaktno celoto, instrumenti, na katerem vsaka struna polno zveni. Glede na spored, ki obsega časovno odmaknjene duhovne pesmi

XVI. stoletja z vso svojo stilno problematiko in religiozno globino, je ta ali oni s skopso prebral napovedi koncerta ter mu prerokoval moralni in materijalni poraz. Pa so nasprotno doživele poraz te črne prerokbe: slovenska javnost je spet enkrat na lep način manifestirala svojo visoko kulturno vzgojo in napolnila unionsko dvorano. Lahko rečemo, da je bila ta večer v unionski dvorani zbrana elita slovenskega kulturnega življenja, če izvajamo poščico onih, ki so šli od koncerta nezadovoljni. Kdor je sam duhovno reven in ves zamaknjen v praznino svojega srca, ta se pač nikoli ne bo mogel uživati v umotvorah, ki ne zahtevajo od poslušalca samo odprtih ušes in oči, ampak mnogo več. Na splošno tako mirnih, vase poglobljenih poslušalcev, ki smo jih imeli priliko opaziti na tem koncertu, unionska dvorana že dolgo ni imela pod streho.

APZ je najprej izvajal Gallusove religiozne umetnine v latinščini in je bil vedno znova nagrajen s spontanimi, oduševljenimi ploskanjem. Mogočno kot orgle so polnili sočni glasovi dvorano in nam dali slutiti vso veličino Gallusovega stvariteljskega duha. S sugestivno silo so nas potegnili za seboj, da smo morali z njimi doživljati in se dvigati v sfero večno žive lepote. Tako je bilo nekaterim pri sreču, kakor da plava Gallusov nesmrtni duh nad pevci in jim — utelesen v pevovodji — dirigira sam.

Drugi del koncerta je obsegal pet duhovnih pesmi, ki jih je stilno priredil g. prof. Matija Tome. Bile so prav tako deležne iskrenega odobravanja in priznanja. Ploskanje se kar ni hotelo pomeči.

V lažje razumevanje celotnega sporeda je APZ izdal knjižico, ki ji je napisal uvod g. Fr. Marolt. Ta uvod sam je poglavje zase ter zasluži vso pozornost in priznanje. V zgoščenih obliki nam podaja presek skozi vsa trenja XVI. stoletja in se s posebno ljubeznijo ustavi pri Gallusovem glasbenem geniju.

Vtisi, ki so jih poslušalci odnesli s koncerta, so neizbrisni, so nepozabni kot vedno, kadar nam zapoje APZ. Eno je gotovo: slovenskega kulturnega življenja brez Akademskoga pevskega zbora si sploh ne moremo več predstavljati, tako živo in globoko so že pognale njegove korenine. APZ naj nam bo v ponos in v zgled, kako je treba graditi stavbo slovenske kulture, da bomo lahko samozavestno pokazali pred najširšim forumom sveta, kadar bodo spet črni oblaki zavirali nad slovensko zemljo.

prijatelj se je bil v Švici z njegovim imenom poročil; vsa prevara se izkaže in tudi izravna: — doktorska diploma roma pod streho, žena pa je lažnemu doktorju všeč, tudi sina, ki ga je priženil, je vesel. Oče Zivoje je pač izgubil doktorja in njegovo kariero, ohranil pa je dediča, ki bo znal porabiti njegov denar. Politični in družinski dovipi burkasto zgodbo kar razganjajo.

Glasni smeh in krotost se je na izrazito denarnem prizorišču prav krepko odbijal in ponovno odmeval v občinstvu. Režija g. B. Krefta je tak glasni odmev skoraj zahtevala, ker je poudarke skoraj preko mere naglasila, da si jih ni pretiravala posebnosti dela. Vsekar je bil g. Cesar (Zivota Blagoje) nad vse krepak denarnik, g. Daneš (Ujka Blagoje) iznajdljiv slepar s precejšnjo prakso, a vendar je odlično omagoval pred težkimi nalogi. Izrazite ženske tipe so predstavile gđe. Rakarjeva (mati), g. Juvanova in gđe. Slavčeva (dobrodelnica gospe) ter ga. Nabocka (ženitvena napeljevalka. S prijetno komičnostjo so nastopili še g. Drenovec lažni dr. Milorad Čojović, gđe. Levčeva (njegova sestra), g. Jerman (Velimir Pavlovič, resnični doktor in filozof), g. Gregorin (dr. Reiser); odlična in prikupna Švicarka je bila ga. M. Danilova.

Jesenice

Sava je narasla. Južno vreme in dež sta zopet napolnila strugo Save. Reka je narasla čez noč. Upati je, da bo zopet lahko normalno obratovati. Delavstvo, ki je zaradi pomanjkanja pogonske sile na dopustu, to najbolj želi.

Mati nima ljubezni za svoje otroke. Krasn igra, ki podaja presunljivo otroško tragedijo, je na jeseniškem odru dosegla uspeh. Prijatelji dramskih uprizoritev so v velikem številu posestili predstavo, kljub temu, da je zunaj razsajala burja, ki je s silo odpirala vrata v dvorano med samo predstavo. Igralci: Znidarjeva, Zelenik in Natlačen so kljub slabi postavi odra, ki trpi zaradi kina, podali polno tragedijo. Igra je zanimiva tembolj, ker mati, ki igra s svojim ljubimcem prav za prav glavno vlogo, sploh ne pride na oder. Tudi oče se na odru ne pojavi, zato ostane slika obeh tembolj tajinstvena in močna. Tu je pisec prihranil prizor lastni fantaziji. Ker igra ne zahteva veliko odreske priprave in ker nastopijo samo trije igralci, je želeli, da bi pokazali to dramo še na drugih odrih.

V raj na zemlji. Te dni so se še čisto na tistem odpeljali čez mejo nekateri delavci KID in še nekateri drugi prijatelji Španije v špansko deželo. Kdo jih je tja povabil, kdo je organiziral to potovanje, ni znano, gotovo je le, da se bodo vrtnili potem, ko bodo videli, da v tisti deželi ni raja, vrtnili se bodo, kakor se vračajo vsi tisti, ki verjamejo pripovedkam o zlatih deželah, katere jim pripovedujejo tisti, ki tja nočejo iti.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 3. marca: 12. Koznaške pesmi (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13. Čas, spored, obvestila — 13.15 Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po želji) — 14 Vreme, borza — 14.30 Minutna ura: Valo Bratina: Boža smrt — pravljica igra, izvajajo člani Nar. gled., vodi: Valo Bratina — 18.40 Razveza zakona (g. dr. R. Kušar) — 19. Čas, vreme, poročila, spored, obvestila 19.30 Nao. ura: Zaton civilizacije in naše duh. življenje (Dušan Nikolajev) — 19.50 Uvod v prenos — 20. Prenos iz ljubljanskega opernega gledališča v I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. Vilko Ukmar). V II. odmoru: Čas, vreme, poročila, spored. — Konec ob 23.

Drugi programi

Sreda, 3. marca: Belgrad: 19.30 Planino — 20.30 Humor — 21.30 Plesna glasba — Zagreb: 20.30 Stare francoske arije — 21.00 Moderna kitajska in japonska klavirska glasba — 21.30 Ruske pesmi in romane — Dunaj: 20.05 Orkester in zbor — 20.30 Komorna glasba — Budimpešta: 20.05 Orkester — 21.00 Ciganska glasba — Trst-Milano: 17.15 Plesna glasba — 20.40 Ura — 21.30 Plesna glasba — Rim-Bari: 21.00 Opera — Lukrecija — 21.30 Jazz — 20.25 Smetanove melodije — 21. Čas, vreme, poročila — 20.30 Sodobna violinska glasba — 21. Chopinov koncert — 21.45 Laha in plesna glasba — Hamburg-Stuttgart: 20.45 Schubertov ciklus — Lipek: 21. Korncence — Köln: 20.45 Komorni kvintet — Beromünster: 20. Simfonični koncert — 21.45 Svjetski skladatelji —

Mariborsko gledališče

Sreda, 3. marca: Zaprtlo. Četrtek, 4. marca ob 20: Dežela smehljaja. Red C.

DOBRA VEST za one, ki jih NOGE BOLE

Vsak korak, ki sem ga napravila, je bil zame muka.

Neki prijatelj pami je svetloval, naj prejem noge v kopeli, ki vsebuje to sol.

Kolika je bila dobrota, ko sem noge pomčila v to blagodejno kopel!

Zdaj z lahko vsak dan hodim po več kilometrov, odkar uporabljam Saltrat Rodell.

Verujte samo pest Saltrat Rodella v toplo kopel za noge. Pazite kako se milijoni mehurčkov kisika dvigajo na površje. Občutili boste kako globoko prodirajo v znojnice, dovajajoč blagodejne soli vse do korenin Vaših težav. Kakor po neki magiji, Vas noge nehajo boleti in otekline izginejo. Trudne bolne noge občutijo znatno olajšanje. Zultji se tako omeh-

čajo, da jih lahko s korenino vred izvlečete. Saltrat Rodell preporučajo najvišje zdravniške avtoritete. Prodaje se povsod. Kupite zavoček še danes.

BREZPLAČNO. Na podlagi posebnega dogovora s izdelovalci lahko sedaj vsak čitatelj tega lista dobi brezplačno zadostno količino Saltrat Rodella. Pišite še dandanes. Ne pošiljajte denarja. Naslov: M. Neumann service 11-C, Zagreb, Boškovičeva ul. 44.

Sport

Praznik šolske mladine v Planici

V nedeljo, 7. marca bo v Planici edinstvena prireditev v naši državi: osnovne šole Dvojce-Mojstrana, Kranjska gora in Rateče nastopijo v medsebojnem tekmovanju v smučskih skokih. Približno 80 učencev, ki so obiskovali šolo v smučskih skokih v Planici, nastopi ta dan in pokaže svoje znanje. Vsi ti učenci nastopijo pod vodstvom svojih učiteljev in so v starosti od 10 do 14 let. Skakali bodo na mali 25 m skakalnici, a ocenili se bodo po skolah, pa tudi medsebojno. Ocenjevali jih bodo sodniki, ki jih je imenovala naša zimskešportna zveza povsem po tekmovalnih pravilih te Zveze za skoke.

Učenci teh šol so pozimi vežbali v smučskih skokih (smučati znajo itak vsi) in predstavljajo danes prvi razred našega skakalnega naraščanja, sistematično izvežbani in dobro podkovani. Svoje delo bodo vsa nadaljnja leta izpopolnjevali, dokler ne dobimo v njih odličnih športnikov za to disciplino.

Ker so isti dan tudi mednarodne tekme v smučskih skokih na 65 m skakalnici, bo organiziral Putnik poseben vlak v Planico, ki bo vozil ob 6 zjutraj in prispe v Planico ob pol 9. Cena temu vlaku zaeno z vstopnico k tekam je 35 Din. Prijave za vlak sprejema Putnik, Gajeva ulica in hotel Miklič.

Pridite, da pozdravite prizadevanje mladine, da boste spoznali naš smučarski naraščaj v skokih.

Prve prijave za Planico. Kot prvi so se prijavili za letošnje prireditve v Planici člani HADEVE, nemške smučske zveze v Češkoslovaški, ki jo samostojni član FIS-e, in to: Heinrich Palme, Josef Zanker, Kurt Sattler in Fritz Knobloch. Ti tekmovalci prispejo v Planico v petek zvečer.

Razpis

Sportni klub Železničar priredi v okvirju cross-country prvenstva Zveze (Dravske banovine) dne 14. marca 1937 ob 10 na svojem igrišču v Mariboru na Tržaski cesti cross-country prvenstvo Maribora za moštva in poedince, ločene na seniorje, juniorje razreda C in B.

Proga za seniorje je dolga 5 km, za juniorje C 2500 m, za juniorje razreda B 2000 metrov. Tekmovanje se vrši na odprtem terenu, krog znaša okoli 350 m, start in cilj istotam. Pravico nastopa imajo verificirani in neverificirani atleti mariborskih klubov.

Tekmovanje se vrši po pravilih in pravilnikih JLAZ-e.

Nagrade: 1. moštvo juniorjev in seniorjev si pribori diplomu poedince: seniorji: prvi si pribori kip tekača, 2. in 3. kolajno ali plaketo, juniorji: 1., 2. in 3. plaketo.

Stavilo tekačev enega kluba pri seniorjih kakor pri juniorjih je nedoločeno; za placement moštev pridejo v poštev samo oni tekači, ki so prišli na cilj v času zmagovalca ali v času na slabšem kot 30% od časa zmagovalca. Vrstni red moštev se določi tako, da zmagovalci dobi tečke ki so enake številu vseh tekačev, ki so prišli na cilj v predpisnem času, vsak naslednji pa po eno tečko manj. Odgovarjajoče tečke tekmovalcev istega moštva se nato seštejejo in moštvo, ki je doseglo največje število, priboji naslov cross-country prvaka Maribora za razred... v letu 1937. Naraščaj razreda B nastopa v skupinah po tri, ter se vsaka taka skupina smatra kot poedince in mora prispeti skupno na cilj. Pri tej skupini odpade naslov poedincega zmagovalca.

Vrstni red klubskega prvenstva se določi na ta način, da se seštejejo tečke kluba ki jih je dosegel v vseh treh razredih, ter je zmagovalni klub oni, ki je dosegel največ tečk. Vsak klub pa mora pri klubskem prvenstvu nastopiti v vseh treh razredih z moštvi. Zmagovalni klub dobi naslov »Cross-country prvaka Maribora za leta 1937«.

V kolikor se tekmovalci vrši samo v enem razredu, je zmagovalce tega razreda istočasno klubski prvaki. Poedince-zmagovalce v vsakem razredu si pribori naslov: »Prvak poedince v cross-country teku mesta Maribor za razred... v letu 1937«.

Prijave s priloženo prijavnico Din 10, za moštvo je poslali na naslov: SK Železničar Maribor, Delavčeva 44, železnice, najkasneje do 7. marca do 12. Prijave brez prijavnice kakor tudi naknadne prijave se ne bodo uvaževale.

LZSP (Službeno). Drevi ob 18.30 v damski sobi kavarni seja tehničnega in upravnega odbora. Važno — vsi in točno.

Pokal ministra dr. Korošca za prvaka ASK, ki si ga je priboril letos Smitek Janez. (Poročilo o tekamah ASK je priloženo v večeršnjem »Slovenec«.)

Vremenska poročila

Zveze za tujski promet v Sloveniji. Ljubljana, Tujsko-prometne zveze v Mariboru, Juroslav, zimsko-sportne Zveze, Slovenskega planinskega društva in Meteorološkega inštituta ljubljanske Univerze po stanju z dne 2. marca 1937 ob 7. uri zjutraj.

Rateče: —1, oblačno, mirno, 40 snega, sreč. Kranjska gora: —2, barometer se dviga, oblačno, mirno, 20 snega, sreč, sankalističe uporabljivo. Vršič, Krnica: 100 snega, prišč. Pohorje: —6, jasno, 5 novega snega na 80 podlage, mala in srednja skakalnica uporabljiva. Dom na Komni: —8, jasno, mirno, 20 prišča na 300 podlage.

Kolesarska podzveza. Redna odborova seja 7. t. m. točno ob pol 11 v prostorih gostilne pri »Keršičev Celoška cesta 36. Pozivajo se klubi, da zadostno okrožnici z dne 1. t. m. in vpošljejo pooblastila za izredno skupščino Zveze najkasneje do 10. t. m. tajniku podzveze g. Gregorcu, Kurilnica gl. kol. Ljubljana.

Koroška kolesarska župa naj pooblasti za glasovanje predsednika g. Čajnika Vinkota, Slovenjgradec. Klubi teritorija Maribor pa gg. Fischerja ali Steinbücherja. Izredni občni zbor Zveze se vrši točno ob 8 zjutraj v prostorih gostilne »Zvonimir«, Petrinjska, štev. 2/1, samo s dnevnim redom sprememba pravil § 1, volitev novega odbora in eventualno. Naprosajo se vsi delegati, ki so se udeležili rednega občnega zbora 14. 11., da se istega ponovno udeležijo.

Popust na železnici. Za državno akademsko prvenstvo v alpski kombinaciji, ki se vrši 11. in 12. marca na Rodel and Jesenjanu je odobrena za aktivne udeležence (tekmovalce in funkcionarje) žetirinska vožnja, za vse ostale, ki bodo tekme obiskali na polovico. Vsak aktivni udeleženec naj na podlagi izkaznice Akademskoga športnega kluba kupi na odhodni postaji železniški obrazec K 14 in polovično vozno karto do Jesenja, ki mu služi nato za brezplačni povratek. Popust velja od 7. do 16. marca 1936. Izkaznico za znižano vožnjo se naročajo na naslov: Akademski športni klub, Ljubljana, Univerza. Za vse prijavljene tekmovalce se izdajajo brezplačno, vsi ostali jo dobe proti plačilu Din 1. — Akademski športni klub.

Vabilo na občni zbor

Osrednje vinarske zadruge za Jugoslavijo v Ljubljani ki se bo vršil

v ponedeljek, dne 15. marca 1937 ob pol 7 zvečer v pisarni zadruge: Kongresni trg št. 2 po sledečem dnevnem redu:

1. Poročilo načelnika;
2. Poročilo nadzorstva;
3. Branje revizijskega poročila Zadrugne zveze;
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1936;
5. Volitev nadzorstva;
6. Slučajnosti.

V primeru nezadostne udeležbe se bo vršil občni zbor pol ure kasneje ob vsaki udeležbi.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žensitovanski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pešna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

*** KINO ***
UNION
 Premiera:
TRAUDL STARK, čudovito dunajsko dete v svoji prvi filmski veseleigr
Njegova hčerka je Peter
 Paul Hörbiger Carl Ludwig Diehl
MATICA
 Triumf humorja
Lumpaci Vagabundus
 Paul Hörbiger, Heinz Rühmann, Fritz Imhoff, Hilde Krahl
 Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Službodob

Služkinjo
 večjo nemščino in kuhanja, sprejem takoj. Šestina, Prisojna ulica št. 3, pritličje. (b)

Dva hlapca
 poštna, vajena gozdariti, sprejem h konjem. Zaga Andlovic, Skofljica. (b)

Postrežnico
 pridno in vestno - sprejem takoj. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Vestna.«

Mehanika
 s pomočnim spričevalom iščem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3263. (b)

Pridno dekle
 kot pomožno moč sobarice - sprejme hotel Štrkel. (b)

Dve natakari
 pridni in poštni, sprejem samo za nedeljo. - Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3280. (b)

Službe iščejo

Kuharica
 ekonomična, zmorna vsake večje kuhinje, samostojnega vodstva - želi mesto takoj. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Dobra moč« št. 3281. (a)

Obri

Gumbe, plise, entel, ažur
 predtisk in monogram hitro izvrši Matek & Miheš, Ljubljana, poleg hotela Štrkelj. (t)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje
 s kopalnico ali brez, oddam vis - a - vis trgovine Zobec, Kodeljevo. (b)

Enosobno stanovanje
 suteran, oddam. Naslov v upr. »Slov.« pod 3269. (b)

Vnajem

Rad - na svoje - bi začel, toda, kjer je stanovanje? Če pogledaš sen - v najem, pa je rešeno vprašanje.

ISČEJO:
Trgovino
 z mešanim blagom, na prometnem kraju vzamem takoj v najem. Ponudbe z vsemi podatki upravi »Slov.« pod »Zajamčen uspeh« št. 3215. (m)

ODDAJO:
Podjetje
 za izdelavo damskih nogavic oddamo pod ugodnimi pogoji v najem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Svila-Flor« št. 3242.

Majhen lokal
 oddam v Kolodvorski 18. Polzeve se pri hišniku. (n)

Gostilno
 na prometni točki Ljubljane - oddam takoj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 3259. (n)

Trgovski lokal
 center Ljubljane, pripraven za kakršnokoli obrt ali damsko-frizerski salon - takoj oddam. Naslov v upr. »Slov.« pod 3266.

Prodamo

Damske šofe
 velika izbira - najcenejše Gorjanc, Sv. Petra c. 29.

ZAKAJ KAR PET LITROV?
 V Tattenbachovi pri Senici dobite že od enega naprej čez ulico prima šipon po 8 Din liter!

Najboljši trboveljski premog
 brez prahu nudi

I. Pogačnik
 trgovina s kurivom
 Bohoričeva ulica 5
 Telefon 20-59

Orehova jedra
 Ia., čistena, in pristen trčan cvetlični med nudi za takojšnjo dobavo po najnižji ceni J. Menart, trgovca, Domžale. (l)

Sveže najfinije norveško ribje olje
 iz lekarne
 dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Nugavice, rokavice
 in pletenine vam nudi v velikki izbiri najugodnejše in najcenejše tvrdka Kari Prelog, Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg. (l)

VINO
 pristno in poceni dobite pri
Centralni vinarni v Ljubljani

Čevlje

najnovejših modelov kupite zelo poceni pri
Franji Snoj
 Ljubljana, Prešernova 30

Mizarji!
 Trije elektro-kombinirani »Teichert« stroji, novi - napredni za vsako sprejemljivo ceno do 15. marca. - Lud. Hlarič, Rimska cesta 13. (l)

Otomane

od 450 Din naprej, in vse druge tapetne izdelke kupite najceneje pri Dolničarju, Zg. Šiška, pri remlji. (l)

5 sodov po 30 hl
 prodam. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Dobro vinje« št. 3268. (l)

SOBE

Prazno sobo
 oddam 1. aprila, najrajši ženski osebi. Center, lift. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3255. (a)

Zivali

Pravi volčjak
 eno leto in pol star, napredaj. - Pojasnila: Petrovč 39, pri Celju. (j)

Kupimo

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
 kupujem po najvišjih dnevnih cenah.
A. KAJFEŽ
 urar
 Ljubljana, Miklošičeva 14

Denar

Posojila dajemo
 privatnim nameščencem in državnim uradnikom v gotovini in blagovnih bonih. »Hermes«, Zagreb, Masarykova ulica 11. (d)

Al. Planinšek,
 koncesionirana trg. agencija v bančnih in kreditnih poslih, v Ljubljani - Beethovnova ulica 14-1. Telefon 35-10 - vnovčevanje denarnih zavodov najboljša, takoj v gotovini, vedno najkvalitetnejše. Vse informacije brezplačno. (d)

Hranilne knjižice
 Posojilnice šmarje pri Jelsah in Hranilnice in posojilnice v Ljubnem za 160.000 Din takoj kupim in plačam najvišjo ceno, takoj denar. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Takoj izplačam« št. 3257. (d)

Objave

Preklc
 Ni resnica, kar sem govorila o geji. Milki Cestnik. Zahvaljujem se ji, da je odstopila od tožbe. - A. Koritnik. (o)

Svarilo
 Podpisani naznanjam, da nisem plačnik za dolgov, ki jih dela moja žena Brezovnik Angela. - Brezovnik Alfonz, Ptuj, Sp. Breg. (o)

Izjava
 Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgov, katere bi naredila na moje ime moja žena Marija Straus. Jožef Straus, banov. cestar, Studenci pri Mariboru. (o)

Posrestva

Posrestvo dela ti skrb!
 Oglas tebi kupca brt dobi, če v skrbih si za denar. Boš kito kupil gospodari!

V Brezicah
 in okolici so naprodaj hiše, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokroženi deli Attemsovega veleposrestva. - Pojasnila pri Inž. Miklau Otmar, Brezice. (p)

Hiša
 lepo zidana, z gospodarskim poslopjem, dva in pol orala zemlje, ob drž. cesti, zraven cerkve - ugodno napredaj. - Sv. Martin 49, Vurberg. (p)

Stavbno parcelo
 proda na Kodeljevem A. Pavlin, Sv. Petra cesta 93, Ljubljana. (p)

Kunaver Ludvik
 gradbeno - strokovno nadzorovalec, Cesta 29, oktobra 6, telefon 37-33 - ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za navzete brezplačno na razpolago. (p)

Pouk

Citre in kitaro
 poučuje temeljito E. Mesgolit, Jurčičev trg 2-11.

Oddam štirisobno komfortno stanovanje v vili

v neposredni bližini centra za takoj ali maj. Naslov v upr. Slovenca pod št. 3247.

Meteor pade z neba

48.

Tovariši se vračajo.

Ko sta tako plavala na svojem splavu ob bregu reke, sta nenadoma zaslišala drdranje avtomobila.
 »Naši se vračajo z avtomobilom!« je vzkliknil Tonček in zakričal skozi prislone dlani: »Halo! Halo!«
 »Halo! Halo!« je z gromkim glasom odgovoril Dolgin in pomahal z rokami.

Tinček in Tonček sta se izkrcala in šla tovarišem nasproti. Na vsi moči sta se začudila, ko sta videla, koliko tovara imajo s seboj: Debeluhar je nosil polno košaro jedi, Dolgin velikansko odejo za Tinčka, Profesor pa nekoliko manjšo odejo za Tončka.
 »Kaj pa to pomeni?« je vprašal Tinček.
 »Hrane vama prinašava in odejo, da ne bosta zmrznila in od lakote umrla,« je odgovoril Debeluhar.
 Dolgin je pogledal proti splavu in vprašal:
 »Kje imata pa meteor?«
 »Na varnem kraju,« je povedal Tinček. In se ni prav nič zlagal: meteor je bil na dnu reke res dokaj na varnem...

Zahvala

Vsem, ki so se na ta ali oni način spomnili naše nenadne umrlje, nepozabne gospe

Marije Mandelj roj. Horvat

ji darovali cvetja ter jo v tako obilnem številu spremili na njeni zadnji poti - se iz vsega srca zahvaljujemo v svojem imenu in ostalih sorodnikov.

Maša zadušnica se bo darovala v cerkvi sv. Nikolaja v petek, dne 5. marca 1937 ob devetih zjutraj.

Zalujoče družine: Mandljeva, Kozakova in Lavričeva.

Rožni venec

Roman.

Jana ni zdaj vedela ne kod ne kam, in da bi svoje besede opravičila, je rekla: »Sodim, da mi je spomin nanj dal takšne misli v glavo. Toda prav zdaj sva z mojim zaročencem nekaj navzkriž. Niti za to ne ve, da sem tu.«

Gartha je takoj minila njegova zapetost, in rdečica, ki mu je šinila v obraz, je dokazovala, da ga je njegove sumnje sram.

»Ah, gospodična Gray,« je dejal živahno, »ne smete me smatrati za predrznega, toda že večkrat sem se vprašal, ali mar ni bil še noben možki tako srečen.«

Sestra Rožamarija se je zasmejala in mu budo mušno segla v besedo: »Ne vem, če je ravno zdaj posobno srečen, kolikor gre za najino razmerje. Vse moje srce je njegovo, če bi le verjeti hotel. Toda sprta sva - kriva sem jaz, edino jaz - in on mi noče dovoliti, da bi svojo krivdo popravila.«

»Kako je nes pameten,« je vzkliknil Garth. »Ali sta zaročena?«

Sestra Rožamarija je za hip pomolčala, nato pa rekla: »Ne naravnost zaročena, mnogo drugače pa tudi ne. Ne eden ne drugi se ne smatra za prostega!« Garthu se je pri teh besedah odvalil kamen od srca. Zadnje čase ga je večkrat tesnobno obšla misel, kakor da ne ravna popolnoma odkrito proti sebi in sestri Rožamariji. Spretna in vdana, kakor je bila, mu je postajala iz dneva v dan dražja, ter bolj in bolj potrebna. Njuno razmerje je bilo zdaj že čisto družinsko domače, in predlog doktorja Roba, ki ga je bil izrekel

58

oni dan, res kar naraven. Garth mu je na samem povedal, kako mu je gospodična Gray za njegovo srečo in udobje potrebna, in kako ga skrbi, da je ne bi poklicali nazaj v zavod. »Gotovo ne puščajo sester kar za vedno pri bolnikih,« je rekel. »Toda morda bo dosegel doktor Brand, da bodo v mojem primeru naredili izjemo.«

»Jaz vem za mnogo boljše nasvet,« je rekel doktor Rob živahno. »Če jo želite imeti vedno pri sebi, jo poročite. Trdno sem uverjen, da vas ne bo zavrnila.«

Garth si je izkušal potem ta predlog zbiti iz glave, a se mu ni hotelo prav posrečiti. Pomalem se mu je začela vsiljevati še misel, da kuje tudi sestra Rožamarija svoje načrte, in da se za njeno skrbljivostjo utegnejo skrivati kaki globlji občutki. Kakor tudi se je teh misli otrese, so mu neprenehoma znova silile v glavo.

In neke noči je začel skušnjavi popuščati: Zakaj prav za prav ne bi poslušal doktorjevega nasveta? Zakaj se ne bi oženil s to izvrstno, vdano postrežnico, da bi jo v svoji slepoti imel vedno pri roki? Ta ga gotovo nima za negodnega mladiča. In kaj ji more dati? Prekrasen dom, vsake vrste udobje, veliko bogastvo in po vsem videzu njej zelo prijačo skupno življenje... Ko pa je izkušnjave še dalje silil vanj ter mu prišepetaval: »Nikoli nisi videl sestrinega obraza in nikoli ga ne boš videl, zato smeš njenemu glasu prisoditi obraz in postavlo svoje izvoljenke - smeš se oženiti s sestro Gray in ohraniti pri tem v srečo Jano,« se je prestrašen uprl: »Proč, zapeljivec!« - in je zmagal.

Nekoliko ga je pa vendar še razburjalo, da bi utegnili kakšna misel nanj kaliti sestri Gray njen mir. Bilo mu je zato v veliko uteho, ko je čul, da je njeno srce že oddano, četudi se mu je pri tem budilo v duši nekaj ljubosumnju podobnega. In zdaj je zvedel, da trpi

ona prav zaradi svojega zaročenca, kakor on radi Jane. Zato ga je prešinil občutek, da mora za vselej odstraniti, kar se je zadnji čas začelo v njegovem duhu dvigati ko neka ovira med obema. Dejal si je, da mora čisto odkrito govoriti z njo, da bi poslej ne bilo med njima nobene skrite misli.

»Gospodična Gray,« je dejal, in se z njemu lastnim prikupnim nasmehom nagnil proti njej, »zelo prijazno ste ravnali, ko ste mi razodeli nekaj o sebi, in četudi moram priznati, da sem nekoliko ljubosumen na mladega moža, ki si je bil osvojil vaše srce, me vendar spet veseli, da je nekje; zakaj neki nedostatek pomeni v našem življenju, ako nismo nikoli doživeli čudeža, kaj se pravi, biti komu vse. Želim pa vam, svoji ljubi prijateljici, povedati nekaj tudi jaz, kar zadeva naju oba - prosim samo, preden nadaljujem, da si seževa v roko; znak mi bo, da sva tesneje ko kdaj prej zvezana med seboj. Vi, ki ste bili v kraljestvu slepih, morate pač vedeti, koliko pomeni tam, če moreš prijazno stisniti komu roko.«

Garth je stegnil desnico čez mizo in napeto pričakoval odziva.

»Ne morem se odzvati, gosod Dalmajn,« je rekla sestra Rožamarija s pritajeno drhtečim glasom. »Opekla sem si roko. O nič hudega! Nič se ne bojte! Samo z vžigalico. Da, ko sem bila slepa. In zdaj mi povejte, kaj zadeva naju oba.«

Garth je umaknil roko in si objel z obema kolena. Naslonil se je v stolu nazaj ter se zagledal kvišku. Njegov obraz je bil tako čist in tako vzvišen nad sleherni izkušnjavo, lastno ljudem nizke miselnosti, da so Jano posilile solze. Čim dlje ga je gledala, tem bolj je dojemala, kaj je iz dragega Gartha napravila ljubezen do nje in težka šola trpljenja.

Celoletna naročnina na:
 Leposlovno in ljudsko knjižnico 7 vezanih knjig mesečno Din 23.-
 Zbirko domačih pisateljev 3 vezane knjige mesečno Din 11.-
 Zbirko mladinskih spisov 4 vezane knjige mesečno Din 9.-
JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA